

Klasje

HRVATSKO DRUŠTVO LJUBLJANA / HRVAŠKO DRUŠTVO LJUBLJANA

LETNIK V / 2019

PROSINAC/DEC.

9 772386 006006

OJ, PASTIRI, ČUDO NOVO

Oj, pastiri, čudo novo
Niste nigda vidjeli ovo:
U jaslucam prostim rodio se Bog
Koji s neba siđe
Radi puka svog.

Dragim prijateljima i svim
ljudima dobre volje čestit Božić
i sretnu novu godinu želi
Hrvatsko društvo Ljubljana.

GLEJ ZVEZDICE BOŽJE

Glej, zvezdice božje migljajo lepo,
odprto široko je sveto nebo.
Duhovi nebeški se z raja vrste,
prepevajo slavo, na zemljo hite.

Vsem prijateljem vesel božič
in srečno novo leto želi
Hrvaško društvo Ljubljana.

3. “Klasju” na put
4. Zbogom, prijatelju
7. Razgovor – Pogovor: msgr. dr. Alojzij Snoj
11. Družili smo se uz pjesmu i hrvatsku besjedu
13. Osma godišnja skupština HDL-a
15. O skupštini poslije skupštine
17. Treća sjednica drugoga saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske
18. Kada svibanj zamiriše
20. Dan poslije
21. Proslava Dana državnosti Republike Hrvatske i Republike Slovenije – Mostec, 22. 6. 2019.
24. Lijepo je imati dvije domovine
25. Put prijateljstva Vukovar – Ljubljana 2019.
33. Osmi sabor hrvatske kulture u Lendavi
35. Rešetari u Ljubljani – Susret s Književno-likovnim društvom
37. Predstavljanje knjige “Ilirsko čitanja društvo” Rosane Mikulić u izdanju Gradske knjižnice “Ivan Goran Kovačić” Karlovac
40. Hrvatsko društvo Ljubljana u posjetu gradu Đurđevcu
43. Sekcija “Ruža hrvatska”
47. Sekcija “Hrvatska riječ”
57. Priznanja za uspješnu suradnju
58. Kronologija 2019.
59. Sponzori i donatori

Uvodnik

“Klasju” na put

Vrijeme brzo prolazi i često nam se učini da nismo u stanju ići u korak s njim. Naše aktivnosti, planovi i želje kao da izgube trku s danima i mjesecima. Zato osjetimo potrebu da na neki način svedemo račune, podvučemo crtu pod ono što smo u godini na izmaku radili i uradili i što još namjeravamo uraditi. Obično je to pred kraj godine. Tada i naš list dobiva svoj konačni izgled i sadržaj i uputi se u ruke onih koji ga očekuju i nadam se sa zadovoljstvom pročitaju.

Urednik lista u sličnoj je situaciji kao i seljak koji ima više njiva i sa svake želi ubrati dobre plodove. Moji plodovi su prilozii vas koji pišete i zbog kojih je list bogat i zanimljiv ili suprotno od toga.

I u ovom “Klasju” prepoznat ćete autore i moći ocijeniti koji su napredovali, kojih nema, a ranije su pisali, a moja želja da se javi što više novih autora baš nije naišla na plodno tlo.

Pišemo o događajima u kojima su više ili manje sudjelovali naši članovi, o aktivnostima tijela na razini naših dviju domovina čiji je cilj što bolje urediti status nas Hrvata u Sloveniji. Donosimo i pregled aktivnosti naših sekcija i plan rada za sljedeću godinu.

Radili smo koliko smo mogli, uradili dosta, a sigurno bismo mogli i više. Nedostaju nam nove, mlade snage da i našem listu udahnu više života.

Ne mogu da ne spomenem nenadoknadiiv gubitak za naše društvo, a i za sve Hrvate u Sloveniji. To je odlazak, u neki nadamo se bolji svijet, našega predsjednika društva u nekoliko mandata, predsjednika Saveza i inicijatora brojnih projekata čiji je cilj bio očuvanje i njegovanje hrvatskoga identiteta. Pogađate da je riječ o našem Petru Antunoviću, koji je u svim projektima nas Hrvata u Sloveniji bio među najaktivnijima. Posebice želim istaći njegovo financiranje brojnih publikacija prigodnoga karaktera (O karavani prijateljstva Vukovar – Ljubljana, ulasku Hrvatske u EU, Spomenica) te zbirki poezije i proze članova društva i drugih Hrvata koji žive i djeluju u Sloveniji. Time je ugradio najsvjetliji kamenčić u mozaik našega nastojanja očuvati svoj jezik, svoju kulturu i opstati kao Hrvati. Zadužio nas je da nastavimo njegov rad, na nama je da to učinimo i zahvalimo Petru na golemom doprinosu u ostvarenju naših ciljeva.

Ovom prigodom pozivam sve koji se do sada nisu odlučili da nam se pridruže da se učlane u naše sekcije i pišu za buduće “Klasje”. Povezani možemo uraditi više i bolje.

Vjerujem da ćete se složiti sa mnom da je nedostatak centra u kojem bi svi zainteresirani našli mjesto i sadržaje koji ih zanimaju jedan od uzroka maloga broja mladih ljudi u našim udrugama. Kada bismo imali centar hrvatske kulture, objekt u kojem bi bila dvorana za priredbe, knjižnica i čitaonica, prostorije za mladež i one zrelije dobi, broj mladih bio bi veći. Pokrenuli smo inicijativu, ideju o budućem centru koji bismo nazvali Hrvatski centar kulture Ljudevit Gaj i nadamo se da ćemo, uz nastojanje svih kojima je do toga stalo, postići uspjeh. Pitanje spomenika Ljudevitu Gaju u Ljubljani pozitivno je riješeno, a nadam se da će tako biti i s budućim centrom hrvatske kulture. Kada ga svojim radom i uz pomoć važnih čimbenika iz naših dviju domovina dobijemo, moći ćemo u njemu pratiti značajne i zanimljive događaje, zajedno navijati za naše športaše, gostiti naše pjevače i dramske umjetnike, organizirati predavanja i okrugle stolove, društvene večeri i susrete. Bit će to naša hrvatska kuća u Ljubljani čija su vrata otvorena svima koji vole hrvatsku kulturu i tradiciju, uživaju u umjetnosti i žele jedni drugima sve lijepo i dobro.

Polažem vam na dušu da već sada razmislite kako ćete i vi ugraditi svoj kamenčić u temelje našega budućega doma. Svaka riječ ohrabrenja i svakojaki doprinos nas Hrvata u Ljubljani i okolici, kojih nije malo (najmanje 7000), dovest će nas do cilja. Moći ćemo s ponosom raditi i graditi sve ono što nas Hrvatima čini, a centar će biti košnica u koju ćemo poput pčela donositi svoj doprinos i uživati u zajedništvu.

Suradnja s kulturnim udrugama i institucijama u domovini i ove je godine bila u fokusu naših aktivnosti. Ove godine povezali smo se s Književno-likovnim društvom iz Rešetara koja na svojim literarnim susretima okuplja Hrvate iz čitavoga svijeta. Posjetili su nas i zajedno smo imali literarnu večer i izložbu slika u Ljubljani, a prije toga je naša predstavnica sudjelovala na ovogodišnjem literarnom susretu koji je bio medijski odlično popraćen pa se tako čulo i za naše društvo i njegov rad. Ugodno nas je iznenadio i predstavnik hrvatske manjine u Trstu koji se pridružio događaju i pozvao nas na suradnju. Uspješno smo izveli i naš najveći projekt “Lijepo je imati dvije domovine”, a nastavlja se suradnja s Đurđevcom i Našicama.

Vjerujemo da možemo još više i bolje i zato vas pozivamo da nam se pridružite. Sjetite se one narodne o snopu i prutiću. Moja je želja da budemo povezani u snop, a ne da postanemo prutić koji može slomiti i dječja ručica.

Ostaje mi još da svima vama i vašim najdražima zaželim čestit Božić i zdravu i uspješnu novu godinu u kojoj ćemo se češće viđati, s više elana raditi i uživati u našoj bogatoj kulturi i tradiciji.

Bog i Hrvati! Katica Pavkić Špiranec, urednica

Zbogom, prijatelju

HODAJUĆI PO ŠUMI, MILUJEMO POGLEDOM RAZNO DRVEĆE. Veliki borovi, smreke i bukve krošnjama dodiruju oblake. Odišu snagom i trajanjem. Poput njih i neki ljudi svojim djelima, svojom kreativnošću, zauzetošću za korisne i dobre stvari, vodećom ulogom na brojnim područjima čine se vječitim. Kao da nema te sile koja će im na put stati, pobijediti ih i poslati na put bez povratka.

Nažalost to se događa i za njima ostaje praznina koju je teško ispuniti.

Ostala je praznina i za našim Petrom Antunovićem čovjekom koji je svojim djelima ostavio duboki trag kako u Sloveniji tako i u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Naš počasni predsjednik u ovom, predsjednik u dva ranija mandata te predsjednik Saveza hrvatskih društava bio je borac za očuvanje hrvatskoga identiteta nas Hrvata u Sloveniji, a isto tako i veliki dobročinitelj svima kojima je pomoć bila potrebna.

Petar Antunović

Rodio se u Konjicu u BiH 29. lipnja 1938. godine. Školovao se u Mostaru i Ljubljani, a radio i stvarao u nekoliko tvrtki da bi na kraju imao i vlastitu. Od rane mladosti uključivao se u razne aktivnosti i takav ostao do kraja. Bio je dobrotvor djeci iz siromašnoga Kozjanskoga, nabavljao učila, stipendirao slabovidnu djecu, pomagao u izgradnji infrastrukture u svojem Topolovu gdje je osim Ljubljane imao svoj dom. I dok je proljeće mirisalo novim životom, mi smo se tužnoga 30. ožujka oprostili sa čovjekom koji je znao kako se voli dom i domovina, kako se njeguju kultura i tradicija, kako je čovjek čovjek.

Dragi naš Petre,

MIRIŠE PROLJEĆE U TVOJEM TOPOLOVU, miriše behar u tvom Konjicu i Mostaru.

Miriše tvoja duša ljepotom i dobrotom, svim onim što si nam ostavio i zbog čega još ne možemo vjerovati da si nam zauvijek rekao zbogom.

Kako shvatiti da te više nema među nama kada si još jučer bio pun planova, volje i želje da radiš i gradiš, da stvaraš ono što traje, što ostaje kao spomenik tvoje ljubavi i želje darovati i činiti dobro, biti koristan sebi i onima oko sebe?

Kako se pomiriti s gorkom spoznajom da ti se više nećemo moći obraćati za savjet, prijateljsku riječ, pomoć i ohrabrenje?

Znamo da ćemo se morati pomiriti s činjenicom da si otišao u neki ljepši i bolji svijet, a nama su ostala tvoja djela i sve ono za što je teško naći riječi, a što si nam ti davao.

Život te nije mazio, a ti si bio borac. U radu i želji da pomažeš drugima nalazio si utjehu i snagu. Koračao si sigurno i hrabro po životnoj stazi i usred koraka u novi dan otišao tamo gdje se i vrijeme i sve drugo drugim mjerama mjeri.

Tvoji prijatelji ćemo od danas vrijeme dijeliti na ono provedeno s tobom i ono po tvo-

jem odlasku. Mi Hrvati u Ljubljani i Sloveniji u tebi smo vidjeli i vidjet ćemo i ubuduće čovjeka koji je imao i ljubio dvije domovine. Čovjeka koji je znao da jezik i kultura narod narodom čine, a onaj narod koji to zaboravi narodom prestane biti. Svojim radom u Savezu hrvatskih društava u Sloveniji i u našem i tvojem Hrvatskom društvu Ljubljana pokazivao si kako se njeguju korijeni, kako se prepliću i obogaćuju kulture dviju domovina, koje si jednako volio.

Znao si i često puta govoriti da ono što se zapiše, ostane. Tvojom inicijativom i materijalnom pomoći izišle su brojne publikacije koje će svjedočiti o radu i životu nas Hrvata u Sloveniji, monografija prekrasne Marijine crkve u tvojem Zagorju na Kozjanskom, posthumna zbirka tvoje drage supruge Albine i još mnogo toga. Nisi žalio ni truda ni energije, ni sredstava vremena za organizaciju brojnih manifestacija u koje su povezivale dva naroda, oba tebi jednako draga.

Bio si član i dobrotvor mnogih udruga i za sve si nalazio vremena, snage i volje.

Često smo se pitali kako ti to uspijeva, a odgovor se krio u tvojoj ljubavi za sve što je humano i dobro.

Umorio si se, dragi naš Petre, i zaustavilo se tvoje dobro srce. Otišao si, a ostao. Ostao u svemu onome što tvoj pečat nosi.

Mi, tvoji prijatelji iz Hrvatskoga društva Ljubljana nastaviti ćemo tamo gdje si ti stao. Bit će teško bez tebe, ali ćemo se truditi graditi i sagraditi zgradu kojoj si ti postavio temelje. Čuvati ono što smo baštinili. Svoj jezik, kulturu i tradiciju. Da kao i ti svojim radom budemo u ponos i našoj drugoj domovini.

Ti, dragi naš Petre, počivaj u miru. Vjerujemo da ćeš se u društvu svojega Petra i svoje Binice konačno odmoriti od obaveza, briga, planova i projekata.

Da ćeš u nekom boljem i ljepšem svijetu uživati u zasluženom odmoru, a sve ono što si nama dao čuvat ćemo u uspomeni i radom pokazati koliko si nam značio.

Hvala ti na svemu

Tvoji prijatelji iz Hrvatskoga društva Ljubljana

MOJE DVIJE DOMOVINE

UGRIJALA ME SUNČEVINA
NAPOJILA LOZA PLEMENITA
SNAGU MI DAO KRŠ I KAMEN
IZ KOJEG MASLINA RASTE
I MIRIŠU NAJBOLJA VINA

MAJKA ME LJUBAVLJU ZADOJILA
ZA NAROD MOJ I HERCEGOVINU
OTAC ME UČIO RADU I POŠTENJU
DA BUDEM PONOSAN NA RODBINU

ŽIVOT ME ODVEO DALEKO
U LIJEPU ZEMLJU
MEĐU DOBRE LJUDE
DAROVAO MI DOM I OBITELJ
DA SREĆE I VESELJA
U NJEMU BUDE

BILO JE I SREĆE I LJEPOTE
LJUBAVI SLOGE I DOBROTE
KADA JE TUGA DOŠLA U MOJ DOM
VJERE U BOGA I DOBRE LJUDE
POMOGLE SU MI DA NE KLONEM
DA MI LAKŠE BUDE

KAD MI JE BILO NAJTEŽE U ŽIVOTU
MAJKA HERCEGOVINA
I MAJKA SLOVENIJA
TJEŠILE SU ME DAVALE MI SNAGU
RADIO SAM I GRADIO LJUBIO I POŠTOVAO
I JEDNU I DRUGU DOMOVINU DRAGU

ODLAZIM DRAGI PRIJATELJI
RASTANAK BOLI ALI JA ZNAM
DA ME ČEKAJU MOJI NAJDRAŽI
DA VIŠE NEĆU BITI SAM

A VAMA OSTAVLJAM PLANOVE SVOJE
I NAŠE ZAJEDNIČKE ŽELJE
ČUVAJTE SVE LIJEPO ŠTO SMO IMALI
GRADITE PRIJATELJSTVO I DOBROTU
JER BITI SVOJ I VOLJETI DRUGE
VRIJEDNOST JE U SVAKOM ŽIVOTU

Dijete Hercegovine

Ima jedna lijepa zemlja od kamena, mirisa, topline i snage sazdana. Zemlja loze i masline, prekrasnih voćnjaka i vrtova koje zalijeva zelena Neretva. Ljepotica što moru u zagrljaj žuri, a na svom putu prosipa milinu na kojoj se svačije oko odmoriti može. To je Hercegovina. Domovina vrijednih i

ponosnih ljudi koji iz kamena i sunca upijaju snagu i toplinu i gdje god dođu, vrijedno rade, stvaraju i iza sebe trag ostavljaju.

Hercegovinu život nije mazio i još uvijek je ne mazi, ali ona ljepotom plijeni, mirisima i bojama očarava, a djeca njezina i kad daleko odu, uvijek joj se kao majci vraćaju. I gdje god da su, u srcu svoju Hercegovinu nose. Kako bi je mogli zaboraviti kada o njoj, o njezinom najvećem i najljepšem mjestu Mostaru i pjesme pjevaju. Pjevaju o njemu kao šarenoj bašči punoj slatkoga voća i djevojaka Hercegovki koje su kruna njegovoj ljepoti.

U toj i takvoj zemlji rodio se i naš Petar. Udahnio i u srce zaključao njezinu ljepotu, mirise i boje i gdje god da ga je život nosio, njegova Hercegovina bila je s njim. Inspirirala ga je za mnoge projekte, nadahnjivala za ljepotu koju je stvarao daleko, u jednoj isto tako lijepoj zemlji. Zemlji koja mu je ponudila ljubav, toplinu, obitelj i dom. Dragie ljude i pitome brežuljke koje je zavolio kao i svoju Hercegovinu. Radio je i gradio u toj svojoj drugoj dragoj domovini koja je

njegovim najdražim sinu i supruzi pružila zadnji dom. A on je, kada god je mogao, odlazio u Hercegovinu. Napajao se snagom i ponovno vraćao tamo gdje je gnijezdo spleo.

Njegovo plemenito srce koje je kucalo za sve što je dobro i lijepo, umorilo se. Naš Petar je klonuo, zaspao i ostao u svojem dragom Kozjanskom. A sva ona ljubav i dobrota koju je oko sebe širio ostaje i na Korčuli, gdje su njegovi korijeni, u Hercegovini i u Sloveniji, u uspomeni i brojnim knjigama koje je pomogao izdati i ono što je vrijedno u njima otimati zaboravu.

Ostala je i uspomena na njegovo nesebično zalaganje i trud da se žrtve bezumlja koje su našle zadnje počivalište u Crngrobu ne zaborave. Da im se misnim slavljem i molitvom oda poštovanje. Mi, Petrovi prijatelji i poznanici, nastavit ćemo to djelo, a njega ćemo se u molitvi prisjetiti.

Dragi Petre, neka ti tamo gdje si sada miriše mostarski behar i neka te miluje vjetrić s kozjanskih brežuljaka.

Hvala ti na svemu.

Mostar

Katica Pavkić Špiranec

Razgovor - pogovor

TEKST:
MARINA KRUŽIĆ ZEKIĆ

Župnik: msgr. dr. Alojzij Snoj

POŠTOVANI GOSP. SNOJ, poznajemo Vas kao osvjedočenog prijatelja hrvatskog naroda, župnika koji već 19. put služi misu za žrtve zločina na škofjeločkom području poslije 2. svjetskog rata, poznajemo Vas i kao sveučilišnog profesora, doktora crkvenog i civilnog prava, ali malo znamo o Vašem djetinjstvu, obitelji, školovanju, životnom putu. Molimo Vas da podijelite s nama svoj životopis.

Rojen sem 25. maja 1946 v rudarskem kraju Zagorje ob Savi kot prvi izmed dvojčkov. Imam dva brata in dve sestri. Imeli smo manjšo kmetijo. Vsa družina je bila globoko verna. Zelo dobro smo se razumeli. Starši, dvomesečna sestrice Majda, stari starši in stric so bili med vojno pregnani od Nemcev v Bosno, kjer so ostali v izredno težkih razmerah štiri leta. Preizkušeni, sestradani, na pol živi so se konec julija 1945 vrnili domov povsem izropano domačijo in hlev. Tu pa so jih čakale težke povojne razmere, sovraštvo do vere in vernih, zaničevanje nove oblasti. Živeli smo zelo skromno in se težko preživljali. Hrana je bila le na karte, prav tako dodatek za dojenčke. Čeprav sva bila z bratom dvojčka, so dali hrano in obleko le za enega. Starši so nam dali največ: medsebojno ljubezen ter nas vzgajali v veri in človeških vrednotah. Kljub revščini je mama pomagala sosedom in drugim in jim dajala hrano in obleko. Oče je kot skladiščnik v rudniku Zagorje pomagal mnogim ljudem in si kot izredno pošten, pravičen in pozoren do ljudi, pridobil zaupanje in spoštovanje mnogih. Ni obsojal oblasti, ki nam je vzela tako rekoč brez vprašanja vso obdelovalno zemljo. Z bratom sva bila v osnovni šoli vsa leta med najboljšimi učenci, odlična pa tudi v športu na snegu. Po končani osnovni šoli sva se vpisala na I. državno gimnazijo Ljubljana-Bežigrad in jo uspešno zaključila

z maturo v juniju 1965. Po študiju teologije sem bil posvečen v duhovnika leta 1971 in po krajši kaplanski službi postal nadškofijski tajnik v letih 1974-1979. Nato sem odšel na študij kanonskega in civilnega prava v Rim na lateransko univerzo, ki se odlikuje po kanonskem in civilnem pravu, in ga završil z doktoratom. Po vrnitvi v domovino sem opravljal službo duhovnega pomočnika in nato od leta 1988 župnika, najprej v Ljubljani-Moste in od leta 2000 v tukajšnji župniji Stara Loka. Takoj sem začel predavati kanonsko pravo na Teološki fakulteti v Ljubljani in Katehetsko pastoralni šoli ter bil tudi član Komisije pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci.

Rođeni ste 1946., dakle rasli ste i formirali ste se kao čovjek u vrijeme poslije 2. svjetskog rata, u doba komunizma. Kako je bilo u to vrijeme opredijeliti se za svećeničko zvanje, odnosno biti svećenikom?

Že v osnovni šoli sem pričel hoditi k maši vsak dan, bila je ob 6. uri zjutraj, čeprav sem moral še prej pobrati vse sadje, ki je ponoči padlo na tla. Kmalu sem začel tudi vsak dan moliti za pravo spoznanje glede poklica. Če me Gospod kliče, sem mu pripravljen odgo-

dr. Alojzij Snoj

voriti. Časi gotovo niso bili naklonjeni duhovnemu poklicu. Všoli in drugod so nam dali vedeti, da je vera nekaj zaostalega, slabega, nazadnjaškega, da smo tako rekoč "poslednji Mohikanci". V razredu smo morali vsako leto vstati tisti, ki smo hodili k verouku. Podobno je bilo na razgovoru za predvojaško vzgojo in potem ob odhodu k vojakom. Čeprav sem že študiral na Teološki fakulteti, sem moral sredi študija oditi k vojakom in odslužiti leto in pol vojaščine kot tisti, ki niso imeli nobene izobrazbe. Vse te preizkušnje smo mladi bogoslovci zavestno sprejeli nase, da bi dosegli cilj, ki smo ga imeli pred seboj. Če smo bili od tedanje oblasti zapostavljeni pa so nas verni ljudje zelo spoštovali.

Kako ste se Vi kao župnik župe gdje su bili počinjeni strašni zločini nosili s bremenom tolike količine mržnje i osvete u ovom prelijepom kraju, a kako ste na to gledali kao pravnik?

Kot otrok sem slišal za strašne zločine, ki so se zgodili pri nas po vojni. Ko se je Slovenija v letu 1990 začela spreminjati in so se na krajih zločinov pričele opravljati spravne maše, sem bil povsod navzoč in na te kraje pripeljal z avtobusi veliko faranov. Ko sem prišel za župnika v Staro Loko, sem kmalu izvedel za poboje, ki so se izvršili v njeni okolici: v Crngrobu, kjer počiva večina Hrvatov, ter drugih grobiščih, jamah. Teh smo blagoslovili kar devetnajst, ter kasneje še eno v Pevnem, Matjaževo jamo, kjer počiva-

jo hrvaški otroci. K meni je prišel leta 2001 g. Želimir Kužatko in me poprosil za blagoslov petih jam v Crngrobu. Takrat sem mu to obljubil in tudi izvršil. Leta 2001 sem na binkoštni ponedeljek prvokrat opravil sv. mašo za žrtve v Crngrobu in po njej blagoslovil vseh pet jam, kjer počivajo posmrtni ostanki žrtev. Letos sem to storil že devetnajstič. Kot človek in kot duhovnik sem pretresen nad temi zločini in se sprašujem, kako je to mogoče. Čutim veliko potrebo po zadostilnih svetih mašah. Kot pravnik pa sem prepričan, da nas le resnica osvobaja in da je priznanje in obžalovanje krivde pot za odrešitev in osvoboditev tako tistih, ki so morili, kot tudi žrtev tega zločina. In seveda poprava krivic, kolikor je to sploh še mogoče.

Odgovore na ta teška pitanja žrtve i oprosta tražimo svi, bez obzira na profesiju. Tražimo ih u povijesti, religiji, vjeri. I životopisi svetaca govore o tome, pomažu nam u stvaranju vlastitih vrijednosti. Papa Benedikt XVI. ističe da je na njega veliki trag ostavio sv. Augustin. Možete li nam reći koji se svetac Vas posebno dojmio?

Na veliko stvari nimamo odgovora, če govorimo po človeško. Le Križani in Zapuščeni Jezus nam lahko da odgovor. Mnogi svetniki pa so nam vzor vse od prvih časov, če pomislim samo na sv. Ignacija Antiohijskega, sv. Polikarpa in druge velike mučence za vero iz prvih časov. Spomnimo se žrtev fašizma in holokavsta, sv. Maksimiljana Kolbeja in Edith Stein. Pa seveda na našega blaženega Alojzija Grozdeta in toliko odličnih duhovnikov in laikov, žrtev revolucije na Slovenskem.

Jednom prilikom ste izjavili da ste najradije svećenik, osim što ste dr. crkvenog i civilnog prava i profesor na teološkom fakultetu. Nije li to i najteže? Svećenik mora razumjeti ljude, biti s njima i u teškim i radosnim trenucima, to iziskuje jako puno vremena. Kako uspijevate sve te funkcije zadovoljiti?

Nedvomno je moja največja želja rast in poglobitev duhovnega življenja v župniji. V ta namen sem največji del svojega pastoralnega delovanja posvetil skrbi za zdravo družino, za mlade, ki se vključujejo v srednje in

tehnične šole, veroukarjem, vzgoji otrok, tudi najmlajših. V ta namen smo zgradili prostore vrtca, ki ga obiskuje 110 otrok, večnamensko dvorano in obnovili še druge zgradbe, kjer lahko potekajo predavanja, se izvajajo igre in prirejajo razstave. Sam seveda poučujem tudi precej verouka, ob pomoči drugih katehistinj, spremljam zakonsko občestvo in vodim še druge skupine. Do lanskega leta sem vodil Združenje posvečenih Jezusovemu in Marijinemu Srcu v Sloveniji, deset let predaval kanonsko pravo na Teološki fakulteti in veliko let na Katehetsko pastoralni šoli v Ljubljani in Novem mestu. Obenem že triintriideset let opravljam službo branilca vezi (defensor vinculi) na cerkvenem sodišču v Ljubljani. En del mojih želja pa je še vedno usmerjen v gradbeno dejavnost. Poleg vrtca je stavba, staro župnišče, ki jo že nekaj let obnavljamo in je namenjena bivalnim prostorom. V njej je načrtovan tudi cerkveni arhiv. Naša župnija ima enega izmed najbogatejših arhivov v Sloveniji. Veliko dela smo opravili tudi na podružničnih cerkvah, Križna gora, Planica, Pevno in seveda Crngrob, kjer smo obnovili glavni oltar, podobe križevega pota, klopi, zunanjščino, streho, zastekli okna, sedaj pa prenavljamo tudi orgle, ki so ene najstarejših v Sloveniji (iz leta 1743). Iz ljubezni do Kristusa in Cerkve pa seveda v sodelovanju

z verniki in z Božjo pomočjo tudi zmorem vsa ta dela. V veliko pomoč mi je že vse od vrnitve iz Rima moja rodna sestra Meta, ki me spremlja na vseh poteh in obilno pomaga ne le v kuhinji, ampak tudi pri pastoralnem delu.

Osjećate li se ponekad bespomoćnim, umornim?

Ko sem bil še mlad, tega skoraj nikoli nisem občutil. Ko postajam starejši in ne več popolnoma zdrav, pa že včasih občutim težo let, ko morda zmanjkuje mladostnega poleta. Istočasno pa se spominjam Pavlovih besed: "Kadar sem namreč slaboten, takrat sem močan". V takih trenutkih še bolj zauzam v Božjo pomoč in varstvo.

U razgovoru s papom Benediktom XVI., tada još kardinalom Josephom Ratzingerom, novinar Peter Seewald postavio mu je pitanja o religiji. Jedan dio odgovora kardinala Ratzingera je: "Ono što je bitno u religiji jest odnos čovjeka prema nečemu nepoznatom što je izvan njega, a što vjera naziva Bogom, i čovjekova sposobnost nadilaženja iz svega što je opipljivo, mjerljivo, te ulaska u taj iskonski odnos. Čovjek živi u odnosima i koliko će njegov život biti dobar, ovisi o ispravnosti bitnih odnosa – dakle, onoga prema majci, ocu, bratu, sestri i tako dalje. Ti bitni odnosi moraju biti duboko usađeni u ljudsko biće. Međutim,

dr. Alojzij Snoj

nijedan odnos ne može biti ispravan ako nije ispravan i onaj prvi odnos, onaj prema Bogu. Taj je odnos, rekao bih, pravi sadržaj religije.” Slažete li se s tim i što biste Vi dodali?

Seveda se tudi jaz strinjam s papeževimi besedami. Tisto, kar je najpomembnejše, so odnosi tako z Bogom kot z ljudmi, vendar je odnos do Boga na prvem mestu. Rad si v srcu ponavljam besede: “Ti, Gospod, si moja edina sreča, moje edino dobro”, ti, Križani in Zapuščeni zaradi nas. To mi daje mir in polet tudi v težkih trenutkih. Pa tudi njegove besede, naj vse svoje skrbi preložimo na Očeta. In da ne smem postajati zaskrbljen, ampak vse prepustiti Jezusovi ljubezni, ker potem On čudovito poskrbi zame.

Je li politička religija nametnuta poslije 2. svjetskog rata dovela do otuđenja čovjeka? Moj pokojni otac jednom mi je prilikom rekao “Uzeli su nam Boga, vjeru, a ponudili život bez vjere, lakoću nevjerovanja, gdje je sve dopustivo”.

Gotovo je bil namen poveljnih oblasti človeku vzeti Boga, človeka odtujiti Bogu, mu vcepiti strah, da si ne bi upal pokazati svoje vere in bi s tem vera šla v pozabo. Ponujali so lahkotno življenje brez odgovornosti. V marsičem so v tem uspeli. Takrat so nam tudi obljubljali raj na zemlji. Govorili so o lepši prihodnosti za vse, a jo omogočili le samim sebi. Eden slovenskih humoristov je duhovito rekel: “Lepšo prihodnost nam obljubljajo tisti, ki imajo že sedanost lepo!” Govorili so nam o bratstvu in enotnosti, a kako naj bi bili bratje, če so nam vzeli skupnega Očeta. S svojo borbo proti veri so nedvomno storili veliko škodo našim ljudem, zlasti mladim, na drugi strani pa se je vera mnogih prečistila in sem prepričan, da je danes v porastu in da prihaja nova pomlad za versko življenje. Strahotno rano so povzročili tudi medvojni in poveljni poboji. A kri mučencev je seme novih kristjanov. In to seme že klije.

Na pitanje postavljeno kardinalu Josephu Ratzingeru koliko je putova do Boga odgovor je bio – Onoliko koliko je ljudi. Čitajući knjigu Milanke Dragar došla sam do podatka da je bivši knojevac na samrtni bio zahvalan sinu što mu je doveo župnika za zadnji sakrament.

Obred ste izvršili Vi, dr. Snój. Je li to na neki način bio put do Boga za tog čovjeka?

Gotovo je naloga duhovnika pastirja spremljati svoje verne od rojstva do smrti. Pomagati mora ljudem na poti iskanja Boga, srečanja z Jezusom. In to skozi vse življenje, od otroštva do mladih let, od srednjih let do starosti. Odločilni trenutki odhoda s tega sveta pa so za človeka najpomembnejši. Vesel sem, da lahko mnogim v tistih trenutkih stojim ob strani. Seveda pa so nekateri primeri tudi posebni, na primer stati ob strani v težkih trenutkih tistim, ki so se oddaljili od Boga ali že dolgo niso bili v stiku s Cerkvijo. Vedno opažam, kako veliko olajšanje doživijo po opravljeni spovedi in obhajilu. Primer, ki ga omenjate, ni bil edini izmed posebnih. Čeprav ta človek že nekaj časa ni mogel več govoriti, je kazal izredno hvaležnost, da sem bil ob njem in mu podelil zakrament spovedi in maziljenja in se je po mojem odhodu svojemu sinu na glas zahvalil, da me je poklical. Tisto noč je tudi odšel k nebeškemu Očetu.

Postavila bih Vam i zadnje pitanje, a to je kako dalje? Što moramo učiniti za žrtve, za nas same, za društvo bez ljubavi prema Bogu i pronalaženju puteva do Svevišnjeg?

Prepričan sem, da ni več daleč čas, ko bodo žrtve medvojnih in poveljnih poveljev dokončno iztrgane iz pozabe in tudi dostojno pokopane, saj brez teh dejanj narod nima prave prihodnosti. Gotovo bo prišla oblast, ki se bo tega zavedala in to izvršila. Za nas pa je pomembno, da mi ne pozabimo nanje, da zadoščujemo za storjene zločine in se tem mučencem priporočamo. Tudi danes nam je potrebna evangeljska revolucija, kakršno nam kaže sedanji papež Frančišek. In biti odprti za mlade. V apostolski spodbudi “Kristus živi” je papež med drugim zapisal: “Kristus, naše upanje, živi in On je najčudovitejša mladost tega sveta. Česar se dotakne, postane mlado, se prenovi, se napolni z življenjem”. V mladih ni le prihodnost, ampak je že sedanost Cerkve in človeštva, če se bodo seveda zopet oklenili Jezusa.

V Škofji Loki 20. 11. 2019

Družili smo se uz pjesmu i hrvatsku besjedu

TEKST:
KATICA PAVKIĆ ŠPIRANEC

ISPRATILI SMO JOŠ JEDAN BOŽIĆ i dočekali Novu godinu. Proslavljali s obiteljima, prijateljima, a oni što još rade s kolegama na radnim mjestima. U ugodnom ozračju, uz dobar zalogaj i kapljicu, ugodne razgovore i pjesmu pretresali smo događaje iz godine na odlasku i usput snovali i planirali ponešto za onu što dolazi. I Hrvatsko društvo Ljubljana ponovno je dočekalo svoje članove i prijatelje na još jednom tradicionalnom Danu otvorenih vrata. Preljepo božićno drvce, izloženi ručni radovi članica sekcije "Ruža hrvatska" i bogato obložen stol uveli su nas u lijepo, praznično raspoloženje. Prilika je to da se vidimo i popričamo i s članovima koji iz različitih razloga ne dolaze često, ali ovaj dan ne propuštaju. I nada da će doći i poneki novi, netko kome će se svidjeti i prostor i ljudi pa će poželjeti da postane član društva i svojim radom obogati njegove aktivnosti.

Veseli žamor na ulazu u prostorije društva na Brilejevoj 14 u Ljubljani, razdragana lica i osmijesi onih koji su sjedili u najvećoj sobi govorili su da će to biti još jedno lijepo i uspješno druženje.

Poslije zagrijavanja počeo je kraći program. Predsjednik društva Filip Božić pozdravio je prisutne, zahvalio na dolasku i osvrnuo se na aktivnosti, događaje i projekte koje smo realizirali u godini koja odlazi. A bilo ih je dosta. Od kulturnih priredbi koje smo organizirali i izveli zajedno s gostima iz Hrvatske i drugim hrvatskim društvima u Sloveniji, izleta i nastupa u Hrvatskoj i Sloveniji, sudjelovanja na važnim sastancima, konferencijama i Kongresu iseljene Hrvatske do organizacije i izvedbe našega najvećega projekta "Put prijateljstva Vukovar - Ljubljana". O svemu je više napisano i slikama popraćeno u našem časopisu "Klasje" koji su gosti ovoga lijepoga susreta dobili.

Milan Pavelić, predsjednik Izvršnoga odbora, također se obratio gostima, a zatim podijelio zahvalnice društva članovima koji su se svojim radom posebno istakli. Katica Pavkić Špiranec, dopredsjednica IO,

informirala je prisutne o 3. Kongresu iseljne Hrvatske održanom u srpnju u Osijeku i svojem izlaganju na kongresu u kojem je predstavila položaj nas Hrvata u Sloveniji. Spomenula je i svoje aktivno sudjelovanje na 24. Forumu Hrvatske matice iseljenika na kojem je govorila o nastojanju nas Hrvata u Sloveniji da sačuvamo hrvatski jezik kao temelj našega nacionalnog identiteta.

Posebnu boju i čar ovoj večeri dala je klapa "Lumin" iz Trogira. Prelijepe dalmatinske, a i pjesme iz drugih krajeva Lijepa Naše još čvršće su nas povezale i s domovinom i jedne s drugima. Na svakom licu zrcalila se radost, u ponekom oku zacaklila je i suza jer pjesma lako i brzo do srca put nalazi, budi uspomene na zavičaj.

Razveseljava činjenica da je na večeri bilo i nekoliko članova društva koji su bili aktivni od samih početaka njegovoga djelovanja, a kasnije su iz različitih uzroka tu aktivnost sveli na manju mjeru. Nekoliko novih, budućih članova upotpunilo je ljepotu i bogatstvo te večeri. Gospoda Rado Raguž i Vinko Raguž izrazili su želju da se uključe u rad društva i to nas je posebno obradovalo. Bili su tu i naši slovenski prijatelji kao što su Roman Končar i biciklisti karavane Put

prijateljstva, koji su česti i dragi gosti naših druženja.

I ovoga se puta potvrdilo da Dan otvorenih vrata ima smisao i daje rezultate. Još se jednom osvrnemo na ono što smo radili i uradili, porazgovaramo o tome i s članovima koji ne sudjeluju neposredno u projektima, ali mogu dati korisne primjedbe i savjete.

Oпустimo se i provedimo i to je nagrada za rad i trud cijele godine. Vidimo i mi i naši gosti da se može, kada se hoće, čuvati i njegovati naš lijepi hrvatski jezik, naša kultura i tradicija.

Barem na trenutak postanemo svi zajedno jedno veliko hrvatsko srce koje živi i kuca pod slovenskim suncem. Jačaju stara, sklapaju se nova prijateljstva, izmjenjuju se iskustva i rađaju nove ideje.

Uz ugodan razgovor, pjesmu i šalu i ovaj lijepi susret se za sve prebrzo završio. Nadajmo se da će takvih lijepih druženja biti više, da nećemo čekati do "slijedećih otvorenih vrata", nego ćemo naći i drugih prilika da se družimo, zajedno radimo i svoje korijene čuvamo. Bez korijena se drvo osuši, a mi želimo da naše hrvatsko drvo poput plemenite masline raste i traje. Spremní smo se potruditi da tako i bude.

Osmo godišnja skupština HDL-a

TEKST:
RADO RAGUŽ

U LIJEPOJ DVORANI KAZALIŠTA LUTAKA (Lutkovnoga gledališča) Ljubljana 5. travnja 2019. održali smo 8. godišnju skupštinu Hrvatskoga društva Ljubljana. Na skupštini su bili članovi društva, gosti iz Hrvatskoga kulturno umjetničkog društva "Komušina" iz Škofje Loke, tajnica Društva slovensko-hrvatskoga prijateljstva i prijatelji našega Društva koji nisu njegovi članovi.

Prije početka rada skupštine na prijedlog predsjednika Filipa Božića minutom šutnje sjetili smo se našega pokojnoga predsjednika i predsjednika Saveza hrvatskih društava u Sloveniji Petra Antunovića, koji je svojim pregalaštvom ostavio neizbrisiv trag u nastojanju nas Hrvata u Sloveniji da očuvamo svoj identitet.

Zatim je Filip Božić pozdravio nazočne i ukratko ih obavijestio o radu društva u protekloj godini te o planovima za ubuduće. Predložio je radno predsjedništvo u sastavu Milan Pavelić, predsjednik, te Katica Špiranec i Marina Kružić Zekić, članice. Nakon što je udovoljeno svim formalnostima skupština je počela sa radom.

Podneseno je izvješće o radu u protekloj godini, financijsko izvješće i plan rada za ovu godinu. Poslije izvješća razvila se plodna diskusija u kojoj su sudjelovali članovi društva i gosti.

Kroz sva izlaganja provlačila se crvena nit želje i potrebe za još većim angažiranjem i radom na svim područjima kako bismo uspjeli sačuvati svoj jezik i kulturu,

uspješno se integrirati u novoj domovini i biti most koji povezuje našu domovinu s domovinom naše djece i unuka.

Ključni je problem nedovoljan priljev novih članova i zbog toga i manja mogućnost realizacije većega broja projekata. Govorilo se i o mogućnosti dobivanja novih prostorija koje bi omogućile intenzivniji i bolji rad društva.

Poslije radnoga dijela skupštine prisutni su se družili uz dobar zalogaj i kapljicu. Na domjenku je nastavljen i poneki razgovor vezan za problematiku koje smo se dotakli u izvješćima i raspravama na skupštini.

Bila je to lijepa i plodna večer u kojoj smo mi Hrvati iz Ljubljane i okolice pokazali i želju i volju za čuvanjem svojih korijena te prenošenjem njihova bogatstva na djecu i unučad.

Hvala svima onima koji su se odazvali našem pozivu i došli na skupštinu, posebice članovima drugih društava i gostima koji nisu učlanjeni ni u jedno hrvatsko društvo.

Osobito se zahvaljujemo domaćinu, Lutkovnom gledališću Ljubljana, na svesrdnoj potpori koja nam je omogućila izvedbu skupštine na zavidnoj razini. Aktivna suradnja s kulturnim institucijama naše druge domovine način je na koji se međusobno prepliću i obogaćuju slovenska i hrvatska kultura i nastavlja tradicija tijesne suradnje dviju prijateljskih zemalja.

O skupštini poslije skupštine

TEKST:
KATICA PAVKIĆ ŠPIRANEC

Dragi prijatelji,

zahvaljujemo vam što ste se odazvali i u većem broju nego lani došli na skupštinu našega društva. Posebice hvala onima koji su članovi društva, a duže vrijeme nisu bili na skupštini ili nekom drugom događaju. Dobro nam došli i nadamo se da ćemo se češće viđati. Drago nam je da je na skupštini bilo i onih koji nisu članovi društva, a zanima ih naš rad. U njima vidimo potencijalne suradnike, a možda i nove članove. Naši dragi prijatelji iz HKU društva Komušina Škofja Loka svake skupštine počaste nas svojim prisustvom. Hvala im od srca i očekujemo suradnju s njihovim sekcijama. Nadamo se da će njihova folklorna sekcija svojim osebnim nastupom obogatiti našu priredbu "Lijepo je imati dvije domovine" 22. lipnja.

Iz izvješća i rasprava na skupštini mogli ste steći dojam gdje smo i kamo želimo stići. Svima nama je stalo da kroz različite aktivnosti sačuvamo svoj jezik, svoju kulturu i tradiciju, što čini naš hrvatski identitet. Baštinici smo bogate kulture koju smo dužni čuvati, obogaćivati i prenositi na svoju djecu i unučad.

Ideja i planova za projekte kroz koje bismo pokazali tko smo i što možemo nam ne manjka. No, za njihovu realizaciju potrebni su ljudi sa svojom pozitivnom energijom, stvaralačkim nabojem, ljubavlju za naše hrvatsko. Zato vam se obraćamo i pozivamo vas da nam se pridružite. Zajedno možemo više i bolje.

Dođite na sastanak koji će 18. travnja imati naš Izvršni odbor na sjedištu društva na Brilejevoj. Bit će to prigoda da vi koji još

niste bili vidite gdje smo, da uživete u lijepim rukotvorinama članica naše sekcije ručnih radova, da zajedno porazgovaramo i vidimo kako postići maksimalnu sinergiju i s onim što imamo napraviti najviše što se može. Poblize ćemo vam predstaviti naše prijašnje i ovogodišnje projekte, naše planove za budućnost u kojima računamo na vas, vašu djecu i unučad.

Po zadnjem popisu stanovništva u Sloveniji mi Hrvati bili smo najbrojniji neslovenski narod. Kada je riječ o aktivnosti da se održimo i svoje ne zaboravimo, nismo

visoko na ljestvici naroda koji su u Sloveniji našli drugu domovinu.

Nikada nije kasno da se to promijeni na bolje. Treba nam čvršća povezanost, više sloge i želje da zajedno radimo na očuvanju svojih korijena.

Sjetimo se one priče o prutiću i snopiću. Želja nam je da ne budemo prutić koji može slomiti i dijete, nego snopić koji je neslomljiv.

I na kraju, želimo vam svima svako dobro i pozivamo vas da nam se pridružite. Probudimo se onako kako je to rekao naš dragi Aga Matoš: "Dok je srca, bit će i Kroatije."

Treća sjednica drugoga saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske

TEKST:
FILIP BOŽIĆ

TREĆA SJEDNICA DRUGOG SAZIVA SAVJETA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE za Hrvate izvan Republike Hrvatske ove je godine održana u Varaždinu, od 8. do 10. studenog.

U tri dana nešto više od 50 prisutnih imenovanih članova Savjeta i još upola toliko članova po položaju radilo je u plenarnim diskusijama, u odvojenim panelima po područjima (Bosna i Hercegovina, hrvatske manjine, hrvatsko iseljeništvo/dijaspora) te u tematskim panelima (glasovanje izvan Republike Hrvatske, očuvanje hrvatskog jezika i kulture Hrvata izvan Republike Hrvatske, na temu Hrvatske radiotelevizije i programa za Hrvate izvan Republike Hrvatske te položaja i statusa Hrvata u Bosni i Hercegovini).

Da je rad Savjeta cijenjen od strane samog vrha hrvatske politike bilo je i ovaj put očito - otvaranju nazočio je predsjednik Vlade Andrej Plenković sa svojim surad-

nicima, a dan prije na neformalni posjet došla je i predsjednica RH Kolinda Grabar-Kitarović. Značajna je i statistika: znatno je proširen pristup financijskoj podršci hrvatskom iseljeništvu, osobito u Sjevernoj Americi, Australiji i Europi. Tako je u protekle tri godine Vlada RH odnosno Ured financirao 1.537 projekata diljem svijeta u vrijednosti 115 milijuna kuna.

Kao jedan od većih pomaka proteklog rada Savjeta istaknute su izmjene zakona kojima je iseljenicima olakšano stjecanje hrvatskog državljanstva. Ipak ostaju otvoreni brojni izazovi na kojima je potrebno zajednički raditi kako bi se poboljšao status Hrvata u inozemstvu i učvrstio njihov odnos s domovinom. Hrvati iz Slovenije tako unutar manjinske sekcije nastavljamo sa naporima za ustavno rješenje našeg položaja, a svoje potrebe redovito uključujemo u zaključke odnosno savjete ove i proteklih sjednica.

Kada svibanj zamiriše

TEKST:
JOSIP MARINIĆ

PROLJEĆE JE GODIŠNJE DOBA u kojem se bude i priroda i ljudi. Novi život na svakom koraku pokazuje svoju snagu i ljepotu. I ljudi i životinje i bilje i kamenje novom nadom blistaju. I baš u to najljepše doba jednoga crnog svibnja dogodilo se nešto zbog čega je teško pomisliti da su to uradili ljudi. A jesu. O tome postoje i pisani izvori i još živi svjedoci koji su se pobrinuli da se ovo i njemu slična nedjela ne zaborave. Da se nikada, nigdje i nikome ovako nešto ne ponovi. Da se oprost, a oprost neka bude i opomena i uspomena.

Strašni je rat bio završen. Potpisani su razni mirovni dokumenti, a na jednom skrivenom mjestu krvoločna zvijer uzela je svoj danak. To je Crngrob, mje-

sto okruženo šumom, poznato i po crkvi uznesenja Blažene Djevice Marije u koju su dolazili i još dolaze i hrvatski i slovenski hodočasnici.

Tih crnih svibanjskih dana 1945. godine i crkva i župni dvor bili su svjedoci užasa. Isto su tako svjedocima postali stanovnici obližnjih kuća i naselja. Bez suda je pobijeno i pobacano u jame oko 2000 žrtava, gotovo svi su bili Hrvati. Vraćeni iz Bleiburga da bi ih mučki poubijali u Crngrobu i okolici. Istina uvijek iziđe na vidjelo. Tako se dogodilo i s ovom strašnom istinom: među pobijenima su u najmanjem broju bili vojnici, a najviše civili, žene i djeca. Radilo se uglavnom o Hrvatima, među kojima su pretežito bili visoki dužnosnici propale hrvatske dr-

žave. Ministar bogoštovlja i nastave dr. Mile Budak iz Crngroba je poslan u Zagreb, gdje je i pogubljen, a njegova kćerka ubijena je u Crngrobu.

Zahvaljujući inicijativi Hrvata i Slovenaca iz Ljubljane, Škofje Loke i okolice te hodočasnica iz Zagreba, svake se godine u Crngrobu održava misno slavlje i blagoslov grobišta koja su obilježena križevima. To je postalo tradicija i moramo se potruditi da tako i ostane. Da naša mladež nastavi ovo što mi činimo danas. Da zapali svijeću, sudjeluje na misi u molitvi kod križeva i tako oda počast nedužnim žrtvama bezumlja.

Do sada je glavni pokrovitelj komemoracije bilo Hrvatsko društvo Ljubljana, a pridružilo se i Hrvatsko kulturno umjetničko društvo Komušina Škofja Loka. Svetu misi darovao je msgr. dr. Alojzij Snój, župnik iz Stare Loke, a zbor "Hrvatska bašči-

na" iz Zagreba prelijepim pjesmama obogatilo je i misu i molitvu kod križeva.

Lijepo je vidjeti kako dva prijateljska naroda zajedno mole i časte uspomenu na žrtve.

No, jedna sjenka sve više pokriva tu svečanost. Svake je godine na komemoraciji manje Hrvata iz Ljubljane i okolice, manje onih koji svojim aktivnim sudjelovanjem omogućuju da se misa i molitva kod križeva obave. Nadamo se da ta tradicija neće prestati kada ovi koji je danas održavaju to više ne mogu činiti. Vjerujemo da mladi Hrvati i Slovenci neće zaboraviti žrtve koje su nakon završetka 2. svjetskog rata pobijene bez suda i ova misa i molitva su naš dug tim nedužnim ljudima.

Zahvaljujemo svima koji su ove godine sudjelovali na komemoraciji u Crngrobu i nadamo se da će ih nagodinu biti više.

Dan poslije

KADA OBAVIMO NEKI POSAO i odahne-
mo zadovoljni što nam je uspjelo, polako
počinjemo razmišljati o sljedećem. Vjeru-
jem da nisam jedina iz Hrvatskoga društva
Ljubljana kojoj je jučer bilo puno srce i duša
preplavljena zahvalnošću. Zahvalnošću svi-
ma koji su došli na svetu misu i blagoslov
grobišta u Crngrob kod Škofje Loke. Moli-
tvom i pjesmom počastili smo uspomenu
na brojne žrtve bezumlja koje su pobijene
bez suda i presude.

U zelenilu šume ovoga gorenjskog mje-
stašca kriju se jame i križevi pokraj kojih
gore svijeeće, a svake ih godine posjete oni
što ne žele da se žrtve zaborave.

Ove godine 19. put zaredom Crngrob je
bio mjesto na kojem su dva prijateljska na-
roda zajedno molila i poklonila se uspome-
ni na žrtve.

Hrvatsko društvo Ljubljana kao orga-
nizator uz nesebičnu pomoć Hrvatskoga
društva Komušina iz Škofje Loke ugostilo je
hodočasnike iz Zagreba. Pjevački zbor "Hr-
vatska baščina" pjevao je prelijepo hrvatske

pjesme, a misno slavljje kao i do sada pred-
vodio je msgr. dr. Alojzij Snoj.

I vrijeme je bilo na strani organizatora.
Lijep sunčan dan uveličao je ovaj događaj.

Hvala organizatorima i svima koji su
našli volje i vremena i došli na svečanost.
Kao i do sada produbila su se stara i istkala
nova prijateljstva.

U Hrvatskom tjedniku od 30. svibnja
2019. izišao je članak koji govori o svečano-
sti. Na njoj smo također odali počast i pod-
sjetili se nedavno preminuloga počasnoga
predsjednika HDL-a, predsjednika toga
društva u dva mandata, predsjednika Save-
za hrvatskih društava, jednoga od organi-
zatora i pokrovitelja hodočašća u Crngrob,
gospodina Petra Antunovića.

Iduće godine je jubilej, 20. komemora-
tivna svečanost na kojoj vas očekujemo. Po-
novno ćemo se potruditi da susret nas Hr-
vata i naših gostiju iz Hrvatske uz svesrdnu
pomoć naših domaćina Slovenaca prođe u
molitvi i druženju na zadovoljstvo svih koji
dođu.

Proslava Dana državnosti Republike Hrvatske i Republike Slovenije – Mostec, 22. 6. 2019.

FOTO:
MKUD IVAN CAR

TEKST:
ĐANINO KUTNJAK

NA TRADICIONALNO OBILJEŽAVANJE DANA DRŽAVNOSTI Republike Hrvatske i Republike Slovenije u ljubljanskom Mostecu ove se godine kao suorganizator priključio i Savez hrvatskih društava u Sloveniji.

Prije početka priredbe na otvorenom prostoru parka Mostec koji je u sklopu Tivolske šume spustio se snažan ljetni pljusk, nakon čega se vrijeme razvedrilo i priredba je počela izvođenjem slovenske i hrvatske himne te pozdravnih govora domaćina i gostiju uzvanika.

Bogati kulturno-umjetnički program pripremili su Hrvatsko društvo Ljubljana, Međimursko kulturno umjetničko društvo Ivan Car, Ljubljana, Hrvatsko kulturno

rističke zajednice Grada Đurđevca, koja se predstavila i na izložbenom štandu. Na drugim štandovima predstavljen je srebrnjak "Spomenik hrvatskoj himni", koji je posvećen spomeniku "Lijepoj našoj", te ručni radovi članica Hrvatskog društva Ljubljana.

Ruku pod ruku proslava Dana državnosti u Mostecu već 17 godina ide i s "Biciklističkom karavanom Vukovar – Ljubljana", odnosno s dolaskom biciklista na cilj u Ljubljanu.

Tridesetak biciklista svečano je dočekan te su im podijeljeni zasluženi pehari za trodnevnu biciklističku turu u kojoj su prešli preko 500 kilometara.

umjetničko društvo "Komušina" Škofja Loka i Vokalna skupina Mlada srca.

U kulturni program bio je uključen i segment prikaza "Legende o picokima" Tu-

Svečanosti proslave dana državnosti nazočili su dr. Božo Dimnik, počasni konzul Republike Hrvatske u Republici Sloveniji, Romana Franulović Bušić, opunomoćeni

ministar Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Sloveniji, Martin Mahović, voditelj Odsjeka za gospodarstvo Grada Đurđevca, Đanino Kutnjak, predsjednik Saveza hrvatskih društava u Sloveniji, Filip Božić, predsjednik Hrvatskoga društva Ljubljana, Pejo Mijatović, predsjednik HKUD-a "Komušina" Škofja Loka i Franjo Magaš,

predsjednik Međimurskog folklornog društva Ivan Car, Ljubljana.

Priredba je nastavljena s etno koncertom Mirka Švende Žige i Mladena Magdalenića na klavijaturama. U koncert se izvrsno uključio poznati podravski cimbalist Andrija Maronić. Svi zajedno napravili su ugođaj za pamćenje.

»Lijepo je imati dvije domovine«, Ljubljana, Mostec, 22. 6. 2019.

POVODOM DANA DRŽAVNOSTI Republike Hrvatske i Republike Slovenije te dolaskom biciklističke karavane “Put prijateljstva Vukovar – Ljubljana” održana je tradicionalna priredba “Lijepo je imati dvije domovine” u subotu 22. lipnja 2019. u sportsko-rekreativnom parku Mostec u Ljubljani.

Već 17. put zaredom u organizaciji Hrvatskoga društva Ljubljana i Saveza hrvatskih društava u Sloveniji s različitim kulturnim sadržajima okupljamo sunarodnjake, naše prijatelje i znance. Tako se nekoliko puta godišnje organizirano susrećemo.

U kulturnom programu, koji je započeo u 15 sati, nastupili su mladi solisti Hrvatskoga društva Ljubljana, Međimurskog kulturnog umjetničkog društva – Ivan Car, Ljubljana, Hrvatske kulturnog umjetničkog društva Komušina, Škofja Loka, Vokalne skupine Mlada srca.

Poseban nastup priredili su gosti iz Đurđevca sa skraćenim prikazom obrane grada od osvajača, događaja koji se kroz povijest prenosi već preko 500 godina, “Legenda o pi-

cokima”. S obzirom na to da se priredba održavala na otvorenom, svoju scensku točku u originalnim odorama prikazali su sa svim zvučnim efektima. Nastup je ujedno poziv da za tjedan dana posjetimo Đurđevac, u vrijeme Picokijade te da prisustvujemo spektakularnom tradicionalnom scenskom prikazu “Legende”. Picokijada je inače najveća turistička manifestacija kontinentalne Hrvatske u očuvanju nematerijalne kulturne baštine. Đurđevčani su kroz pola stoljeća uspjeli ostvariti izvrstan kulturno-povijesni, folklorni, etnografski, gastronomski, sportski, zabavni te turistički proizvod poznat i izvan granica Lijepe Naše.

Nakon 17 sati, s malim zakašnjenjem zbog vremenskih nepogoda, u parku Mostec svečano smo dočekali bicikliste, sudionike biciklističke karavane od Vukovara do Ljubljane, što je bio vrhunac događaja. Biciklisti su za tri dana od Vukovara do Ljubljane prevozili preko 500 km. Događaj ujedno povezuje 15 gradova, općina, kroz koje prolazi biciklistička karavana.

Kulturni program dalje se nastavio etnokonzertom Mirka Švende Žige.

Uz priredbu je obavezan i piknik, gdje je ponudena kvalitetna i tradicionalna domaća hrana za piknik.

Događaj je uspješno izveden u lijepom prirodnom ambijentu i u dobrim vremenskim uvjetima. Nadamo se da ćemo i slijedeće godine nastaviti tradiciju, ali očekujemo više posjetitelja svih generacija.

Put prijateljstva

Vukovar – Ljubljana 2019.

TEKST:
MILAN PAVELIĆ

17. PUT PRIJATELJSTVA VUKOVAR – LJUBLJANA ove je godine započeo okupljanjem sudionika u srijedu 19. 6. 2019. u Ljubljani i odlaskom autobusa na popodnevni izlet i u posjet gradu Đakovu, gdje su sudionici karavane razgledali Đakovačku katedralu i ostale zanimljivosti toga kraja. U ugodnoj atmosferi i dobrom druženju sudionici karavane došli su u kasne večernje sate u Vukovar i smjestili se u Hotelu Lav. Dolaskom sudionika karavane u Vukovar projekt proslave Dana državnosti Hrvatske i Slovenije pod zajedničkim imenom “Lijepo je imati dvije domovine” započeo je u četvrtak prijemom kod dogradonačelnika grada Vukovara g. Marjana Pavličeka.

U četvrtak 20. 6. 2019. karavana biciklista krenula je ispred poglavarstva grada Vukovara prema svome konačnome cilju, Ljubljani, i na tome putu biciklisti su u tri etape, odnosno tri dana bicikliranja posjetili jedanaest hrvatskih i četiri slovenska grada te prevozili 500 kilometara. Putovanje je do prvoga susreta u Osijeku prošlo u laganoj vožnji i zagrijavanju za daljnje putovanje. Predstavnici Osijeka i ovaj su put srdačno dočekali sudionike i organizatore karavane, a uz ugodno druženje i razgovore o budućim putovanjima i zajedničkim projektima vrijeme je brzo prošlo. Sljedeći grad domaćin su Našice, gdje karavanu dočekuju direktor turističke zajednice g. Srećko Perković i dogradonačelnik g. Krešimir Žagar, koji je s karavanom već više od jednog desetljeća. Odmor od jednoga sata biciklisti su iskoristili za osvježanje i vrlo ukusan ručak u Hotelu Park te za paljenje svijeća kod spomenika “Uskrsla Hrvatska” u spomen svim žrtvama Domovinskoga rata. Dolazak karavane u grad Slatinu uvijek je srdačno

prihvaćen od svih udruga i predstavnika grada, a ove godine karavanu su dočekali Kruno Šarabok i članovi biciklističkoga kluba Slatina koji su jedan dio trase odvožili s karavanom. Sljedeći grad domaćin bila je Virovitica, gdje je sudionike karavane na

gradskom trgu dočekala zamjenica gradonačelnika gđa Vlasta Honjek-Golinac i g. Alen Bjelica, pročelnik odjela za društvene djelatnosti, te se uz zvuke gradske glazbe Virovitica u opuštenoj atmosferi razgovaralo o dosadašnjoj i budućoj suradnji. U razgovoru s predstavnicima sportskih i drugih udruga u gradu saznali smo da je veliko zanimanje za ovaj projekt. Nakon prevoženih 210 kilometara karavana dolazi u grad

picoka Đurđevac, gdje su naš dragi domaćini ugostili sudionike karavane, a nakon odlične večere i druženja u prelijepom zdanju staroga grada Đurđevca biciklisti odlaze na zasluženi odmor jer je sutra novi dan i novi kilometri pred karavanom.

Petak je, 21. 6. 2019., vrijeme odlično, čak i dosta toplo, da ne rečem pretoplo. Polazak ususret Bjelovaru za mnoge je bicikliste novi doživljaj jer je to upoznavanje s novim krajevima i konačno napuštanje ravne Slavonije te prelazak u Bilogorsko-bjelovarsku županiju. Dolaskom u grad sira Bjelovar karavana je započela svoj drugi dan putovanja, Bjelovarčani karavanu dočekuju na čelu sa zamjenicom gradonačelnika Valinom Bastijančić-Erjavec u lijepo uređenom ambijentu poglavarstva uz kulturni program koji nam svima ne znam po koji put pokazuje i dokazuje kako smo dobrodošli gosti. Sljedeća postaja biciklistima je grad Vrbovec i njegovi izuzetno gostoljubivi predstavnici koji karavanu odvođe u Motel Marina, gdje su pripremili ukusan ručak i osvježanje za sve. Gospodin Ivica Strnščak, zamjenik gradonačelnika, i umirovljeni novinar g. Dragan Vicković upoznaju sudionike karavane s projektima u gradu te predstavljaju povijest i sadašnjost Vrbovca. Prije polaska sudionici karavane i domaćini zapalili su svijeće i minutom šutnje kod spomen-obilježja "Hrvatska kocka" odali počast svim žrtvama. Odlaskom iz Vrbovca karavana se uputila u glavni grad Lijepe naše, Zagreb, gdje je gđa Darinka Jug izaslantica gradonačelnika g. Milana Bandića zaželjela dobrodošlicu sudionicima karavane. Boravak u Zagrebu za sve je bicikliste poseban doživljaj jer je prijem organiziran u poglavarstvu grada Zagreba na Trgu Stjepana Radića.

Završetkom posjeta Zagrebu karavana se uputila u Rakitje u posjet novootvorenoj Ustanovi za sveobuhvatnu skrb o pripadnicima 1. gardijske brigade "Tigrovi" i Jedinice za posebne namjene MUP-a RH Rakitje. Ravnatelj ustanove g. Ervin Škacina ovogodišnji je član karavane. Posjet ustanovi na sudionike karavane pustio je velik

pečat. Drugi dan svojega putovanja karavana je završila posjetom grada Sveta Nedelja i Samobora, gdje su za sudionike karavane u Hotelu Lavica pripremljeni svečana večera i noćenje.

Subota 22. 6. 2019. treći je i posljednji dan na putu od Vukovara do Ljubljane, polazak prema Sloveniji i prvom odredištu polako kod biciklista stvara pozitivnu tremu. Uz ugodnu vožnju prelazimo državnu granicu i po planu vožnje uz doček domaćih biciklista karavana stiže u Sevnicu. Dogradonačelnik Sevnice g. Janez Kukec, g. Zvone Košmerl i gđa Jelka Tršinar kao pravi domaćini dočekuju karavanu na prelijepom novouređenom trgu u centru grada te u zanimljivom druženju i razgovoru uz osvježenje predlažu nove planove i želje za sudjelovanje većeg broja domaćih biciklista, ove godine dvojica iz BK Sevnica (Marjan i Lojze). Odlazimo iz Sevnice sa željom za ponovnim susretom na sljedećem Putu prijateljstva i skorom dolasku do novih gostoljubivih domaćina predstavnika grada Trebnje. U gradskoj vijećnici za bicikliste i predstavnike organizatora dogradonačelnik g. Jože Avguštinčič pripremio je svečani prijem. U razgovoru dogradonačelnik i njegovi suradnici svi su redom iskazali velik interes za daljnje sudjelovanje u projektu sa željom da se iduće godine iz njihove sredine direktno uključe u karavanu. Odlaskom karavane iz Trebnja vrijeme nije bilo naklonjeno biciklistima. Crni i kišni oblaci izlili su svoj teret na cijelo područje i bicikliste, a nakon oluje karavana nastavlja svoj put prema Grosuplju. Svakim okretajem kotača i pedala bližio se cilj i u ugodnoj atmosferi s dogradonačelnikom Grosuplja g. Iztokom Vrhovcom uz osvježavajuće napitke i prijateljski razgovor o budućoj suradnji došlo je vrijeme za polazak ka konačnom cilju. Karavana je od Grosuplja bogatija za još jednog biciklista, priključio joj se g. Rafael Plut, pročelnik za sport grada Ljubljane. Dugo očekivani dolazak na cilj je pred nama, a karavana dolazi u Ljubljanu u gradsko poglavarstvo, gdje sudionike karavane dočekuju gospođa Snježana Marčenko

i g. Rafael Plut. Uz osvježenje i ugodan razgovor karavana kreće na zadnji dio svoga putovanja, u rekreacijski park Mostec, što je za svakoga sudionika poseban doživljaj. Naime, povezati biciklom Vukovar i Ljubljanu i u tri dana prevoziti 500 kilometara nije mala stvar, tako da je adrenalin na maksimumu kod svih. Srdačan doček sudionika kulturnog programa te rodbine i prijatelja kod svih nas stvara poseban osjećaj koji može doživjeti samo onaj tko je taj put prošao.

Svaki sudionik karavane na svečanom dočeku uz prigodne poklone dobio je i simbolični pokal za sjećanje na prevoženi 17. Put prijateljstva. Jubilarne nagrade za su-

djelovanje u karavani dodijeljene su ovim biciklistima:

Pet puta prevezli su "Put prijateljstva":

Alojz Ceglar

Marjan Ernestl

Ivica Gvozdanović

Milan Kajić

Petnaest puta prevezli su "Put prijateljstva":

Edmond Bolkovič

Irena Hočevar

Ivo Hočevar

Gregor Koritnik

Miran Lukman

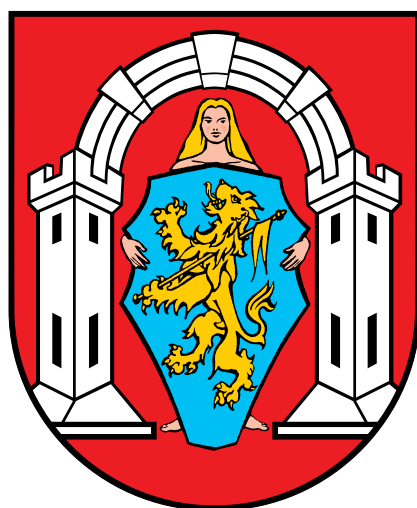
U srdačnom ozračju predsjednik Hrvatskoga društva Ljubljana g. Filip Božić zahvalio je biciklistima na sudjelovanju u karavani i uspješnoj promociji nas Hrvata koji živimo u Sloveniji. Svi sudionici karavane u jedan su glas zahvalili organizato-

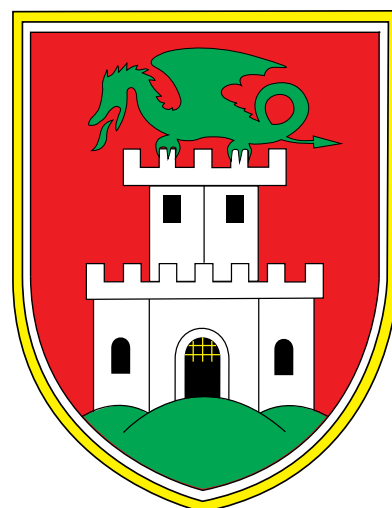

ru na odlično pripremljenom projektu sa željom za ponovnim susretom i sljedećim Putom prijateljstva. Ovogodišnji program proslave obogatio je svojim nastupom i zabavljanjem svih posjetioca u Mostecu g. Mirko Švenda Žiga svojim etno koncertom.

Za pomoć u organizaciji kulturnoga programa u Mostecu posebnu zahvalu upućujem predsjedniku SHDS g. Đaninu Kutnjaku. Njegovim primjerom trebali bi krenuti i svi ostali članovi hrvatskih društava u Sloveniji.

Grb grada Vukovara

Grb Mestne občine Ljubljana

Osmi sabor hrvatske kulture u Lendavi

TEKST:
IZVOR MREŽNA STRANICA
HVP LJUBLJANA

U LENDAVI JE 21. RUJNA 2019. GODINE u organizaciji Saveza hrvatskih društava u Sloveniji i Hrvatskog kulturnog društva Pomurje Lendava održan 8. Sabor hrvatske kulture pod visokim pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović i predsjednika Republike Slovenije Boruta Pahora. Glavnoj priredbi prethodio je Tjedan hrvatske kulture u Lendavi u okviru kojeg je predstavljena knjiga “Mirisi i okusi međimurskog zavičaja u iseljeništvu” autorica Rebeke Mesarić Žabčić i Sonje Tošić Grlač, te otvorena izložba “Svetlobe” Slađane Matić Trstenjak i Marjane Mirt.

Proslava je započela Svetom misom na hrvatskom jeziku u crkvi svete Katarine, koju je predvodio mons. Josip Mrzljak. Do gradonačelnik dr. Mihael Kasaš priredio je prijem za hrvatske i slovenske uzvanike, te je uvodno istaknuo dobru suradnju s hrvatskom zajednicom u Lendavi.

Veleposlanik mr. sc. Boris Grigić i osobni izaslanik predsjednice RH Kolinde Grabar Kitarović. naveo je da je ovo njegov drugi dolazak u Lendavu, a prigodom prvog posjeta susreo se s gradonačelnikom Janezom Magyarom s kojim je razgovarao o podršci koju grad Lendava daje hrvatskoj zajednici. Zahvalio se na pomoći općine Lendava pri realizaciji projekta Hrvatskog doma, koji još nije u cijelosti dovršen, ali je gradonačelnik Magyar obećao dodatni angažman. Velepo-

slanik Grigić je istaknuo i izuzetno dobru suradnju pograničnih područja dviju susjednih država, koja obuhvaća niz zajedničkih projekata, uključujući i podršku grada Murskog Središća kandidaturi Lendave za

europsku prijestolnicu kulture 2025. godine. Uzvanicima se obratila Andreja Metelko Zgombić, državna tajnica za europske poslove u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova i osobna izaslanica predsjednika Vlade RH Andreja Plenkovića naglasivši da Hrvatska prati položaj Hrvata u Sloveniji, koji u toj susjednoj zemlji žive stoljećima i njihova autohtonost tu nije upitna. Istaknula je dobru suradnju u pograničnim područjima dviju susjednih država kojoj svjedoči kao supredsjedateljica Stalnog mješovitog povjerenstva za provedbu Sporazuma o pograničnom prometu i suradnji između Hrvatske i Slovenije. Središnji program 8. Sabora hrvatske kulture obilježen je folklornim i vokalnim nastupima devet hrvatskih društava. Nazočne su uvodno pozdravili mr. sc. Boris Grigić veleposlanik RH u RS i osobni izaslanik predsjednice RH Kolinde Grabar Kitarović i Andreja Metelko Zgombić, državna tajnica u MVEP-u i osobna izaslanica predsjednika Vlade RH Andreja Plenkovića. Pozdravnim govorima nazočnima su se obratili i prof. Dario Magdić, zamjenik državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH i Josip Grivec, zamjenik župana Međimurske županije.

Na glavnoj priredbi nastupili su: HKD Pomurje Lendava, HKD Međimurje Ljubljana, HD Ljubljana, MKUD "Ivan Car", KD Međimurje Velenje, HKD Istra Piran, HKUD Komušina, HKU Novo mesto i HKD Velenje. Na kraju priredbe nazočnima se obratio g. Đanino Kutnjak, predsjednik Saveza hrvatskih društava u Sloveniji i Hrvatskog kulturnog društva Pomurje Lendava. naglasivši da hrvatska društva čuvaju i njeguju hrvatske običaje, kulturu i jezik, te da je njihova djelatnost primarno u području kulture. Istaknuo je da Hrvati u Sloveniji nemaju riješen status, a da sama društva nisu u mogućnosti rješavati to pitanje, već je potrebno osnivanja posebnog tijela, odnosno zavoda uz odgovarajuće podružnice kako bi se to otvoreno pitanje moglo intenzivirati i riješiti. Završno je g. Kutnjak zahvalio svim gostima i izvođačima na sudjelovanju na 8. Saboru hrvatske kulture u Lendavi.

Rešetari u Ljubljani - Susret s Književno-likovnim društvom

TEKST:
FILIP BOŽIĆ

HRVATSKO DRUŠTVO LJUBLJANA dobilo je ponudu za gostovanje Književno-likovnog društva iz Rešetara. To je bilo veliko priznanje za sve nas Hrvate pjesnike iz Slovenije koji aktivno sudjelujemo na "Rešetaračkim susretima pjesnika". Među njima je i gospođa Štefanija Mesarić. Ona je sudionica natječaja s najdužim stažem. Motivirala je i nas nekoliko da se aktivno odazovemo. Posebice ističem i pokojnu gospođu Milicu Steković, koja je također svoje stihove predstavljala u Rešetarima.

Ugodno smo bili iznenađeni željom naših prijatelja iz Rešetara da se zajedno predstavimo Hrvatima u Ljubljani. Organizaciju susreta je preuzelo Hrvatsko društvo Ljubljana uz pomoć HKDU Novo Mesto.

Program susreta

1. Prije podne doček gostiju u Hrvatskom domu, pozdrav domaćina i kratko druženje uz manju zakusku. Gosti izlažu desetak slika u jedinoj sali Hrvatskoga doma.
2. Obilazak Ljubljane, obilazak najljepših točaka

Kulturni program, priredba poezije i glazbe počinje u 18 sati u Hrvatskom domu na Masarykovoju ulici.

U programu sudjeluju domaćini, hrvatske udruge i gosti. Poslije programa razgledavanje izložbe i domjenak.

Susret je održan 18. listopada i njime su bili zadovoljni i domaćini i gosti. To su u svojem obraćanju prisutnima izrazili predsjednici gostujuće udruge Ivan De Villa i domaćina Filip Božić.

Tako se u Hrvatskom domu splelo još jedno prijateljstvo. Naši gosti iz Rešetara te gost iz Trsta pokazali su da ni prostor ni

vrijeme nisu prepreka ako se nešto želi i ako se svoje voli. Bio je to blagdan hrvatske riječi, pjesme i likovnoga izražavanja. Bili smo sretni baštinici svega onoga što u bogatoj riznici naše hrvatske kulture vjekovima traje. Hvala svima koji su došli, posebice gostima iz Rešetara, Novog Mesta i Trsta. Malo nas je - al nas ima.

Predstavljanje knjige “Ilirsko čitanja društvo” Rosane Mikulić u izdanju Gradske knjižnice “Ivan Goran Kovačić” Karlovac

TEKST:
MARINA KRUŽIĆ ZEKIĆ

U OŽUJKU OVE GODINE BILA SAM NA PROMOCIJI KNJIGE “Ilirsko čitanja društvo” moje prijateljice Rosane s kojom sam gulila osnovnoškolske i gimnazijske klupe u Karlovcu. Karlovac je grad s dušom s kojim svatko od nas Karlovčana ima poseban odnos. Grad je to u kojem su niknule naše prve ljubavi, prvi poljupci na obalama naših rijeka, grad koji nas je skrivao u zelenilu svojih parkova i šančeva (šančevi su zemljani iskopi uz zemljane nasipe bedema), grad koji nas je pokazivao u najljepšoj odjeći u šetnji svojim promenadama i grad u kojem smo se ponekad izgubili u njegovim maglama.

Mi, Karlovčani ponosni smo na svoj grad, koji je ove godine proslavio svoj 440. rođendan, ponosni smo na našu gimnaziju, kojoj je 250 ljeta i koju su pohađali poznati umjetnici, znanstvenici, istraživači, političari i jezikoslovci. Ljudevit Gaj, Nikola Tesla, Mirko Seljan, Stjepan Radić, Ivan Goran Kovačić, Josip Vaništa i Ljudevit Jonke samo su neki od njih. Ponosni smo na glazbenu školu, osnovanu 1804. godine, na našu knjižnicu, Zorin dom i Prvo hrvatsko pjevačko društvo “Zora”. Ponosni smo što smo Karlovčani rođenjem ili življenjem u njemu.

Knjiga me je osvojila najprije izgledom, a onda i sadržajem o karlovačkoj čitaonici. Bila sam odlučna u provedbi ideje da se Hrvatsko društvo Ljubljana poveže s Gradskom knjižnicom “Ivan Goran Kovačić” Karlovac, koja je ujedno i Središnja knjižnica Slovenaca u Republici Hrvatskoj i or-

ganizira predstavljanje knjige. Nakon niza stresnih situacija koje nosi organizacija takvog događaja nastupio je i taj 22. studenoga 2019. U dvorani Veleposlanstva Republike Hrvatske sve je bilo spremno na dolazak Karlovčana. Članovi HDL-a kao organizatori bili su uzbuđeni i u išekivanju kako će se stvari odvijati, ali sve je bilo besprijeckorno. Ljestvica tog kulturnog događaja bila je postavljena visoko, ali moji Karlovčani dokazali su da je mogu savladati bez problema. Ravnateljica Karlovačke knjižnice Jasmina Milovčić, voditeljica programa i voditeljica Knjižnice Slovenaca u Republici Vedrana Kovač Vrana i autorica Rosana Mikulić svojim obraćanjem približile su nam nastajanje knjige. Povjesničar i pijanist Ognjen Gravora poučio nas je o razdoblju hrvatske povijesti o kojoj govori knjiga, a odlična sopranistica svojim glasom i emocijom odvela nas je u vrijeme entuzijazma Ferde Liviđića, Vatroslava Lisinskog i Ivana pl. Zajca.

Posebno zahvaljujemo Veleposlanstvu Republike Hrvatske, njegovoj ekscelenciji veleposlaniku Republike Hrvatske Borisu Grigiću na pozdravnoj riječi, opunomoćenoj ministrici gđi. Romani Franulović-Bušić i svim zaposlenicima Veleposlanstva Republike Hrvatske na pruženoj pomoći. Zahvaljujemo Bernardu Šrajneru, ekonomskom savjetniku u Veleposlanstvu Republike Slovenije u Republici Hrvatskoj na dolasku i svim prisutnima na događaju. Zahvaljujemo i Središnjem državnom uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske što je prepoznao naša nastojanja u širenju kulture i dodijelio nam sredstva.

Nakon službenog dijela programa slijedio je domjenak. U opuštenom ugođaju se razgovaralo, upoznavalo i osjetilo se zadovoljstvo u druženju.

Goste iz Karlovca ispratili smo šetnjom po staroj Ljubljani i pogledom na Ljubljanu s Nebotičnika. Pozdravili smo se veselim mahanjem, njihovi pogledi su govorili "doći ćemo opet ako nas pozovete", a naši po karlovački "nemojte kaj zamerit".

Hrvatsko društvo Ljubljana u posjetu gradu Đurđevcu

TEKST:
MILAN PAVELIĆ

DRUGU GODINU ZAREDOM, KRAJEM LIPNJA 2019., članovi Hrvatskoga društva Ljubljana i sekcija ručnih radova "Ruža hrvatska" bili su gosti grada Đurđevca za vrijeme prikazivanja legende o picokima i velike izložbe ručnih radova i rukotvorina udruga žena grada Đurđevca. U jutarnjim satima svi putnici s radošću su dočekali autobus i polazak prema Đurđevcu te novim događajima i prijateljima ususret. Legenda o picokima živi u Podravini gotovo od 16. stoljeća, iz vremena kad je pod zidine Staroga grada stigao moćni turski vojskovođa Ulama-beg u svom haračkom pohodu po sjevernoj Hrvatskoj. Osmanlije su dugo opsjedali utvrdu Stari grad čekajući da nestane hrane, a iscrpljeni branitelji, poslu-

šavši savjet stare Đurđevčanke, kao svoju posljednju nadu iz topa su ispalili zadnjeg pjetlića (picoka) kojeg su imali. Misleći da branitelji još dugo mogu izdržati opsadu jer imaju hrane u izobilju, obeshrabreni Turci, uz kletvu moćnog Ulama-bega da će se uvijek zvati Picoki, odustali su od opsade. Naši domaćini gospoda Martin Mahović i Robert Rodman bili su svima nama na usluzi tijekom cjelodnevnoga boravka u Podravini i gradu Đurđevcu.

Proveli su nas kroz lijepo uređene i ukrašene ulice, trgove i park u kojem su udruge žena organizirale izložbe ručnih radova i domaćih specijaliteta, a poseban naglasak bio je na domaćim kolačima. Nakon posjeta uličnih trgovina rukotvorina

slijedio je posjet Muzeja grada Đurđevca, gdje nam je ravnateljica: Edita Janković-Hapavel predstavila muzej. Muzej Grada Đurđevca smješten je u utvrđi Stari grad (iz 14. stoljeća), spomeniku kulture Republike Hrvatske, jednoj od najsačuvanijih utvrda tipa Wasserburg. Gotičko-renesansna obilježja koja se očituju u arhitektonskim i plastičnim detaljima tu utvrdu svrstavaju u jedinu takvoga tipa u sjevernom dijelu Hrvatske. Uz nju je vezana i legenda o picokima, nematerijalno kulturno dobro Republike Hrvatske.

U prostorima Muzeja Grada Đurđevca izmjenjuju se tijekom godine razne izložbe muzejsko-galerijskoga tipa, predavanja, radionice i ostale aktivnosti. Po obilasku muzeja i vrlo bogatom opisu događanja došlo je vrijeme ručka u prostorima Staroga grada. Vrijeme poslije ručka svatko je iskoristio na svoj način. U lijepom vremenu i srdačnoj atmosferi marljivi organizatori pripremili su Festival tradicijske glazbe i folklor. Svi prisutni na Trgu svetoga Jurja, koji je bio do zadnjega kutka napunjen, s velikim zanimanjem i još većim aplauzom nagradili su sve koji su nastupali. Izvođači na festivalu ostvarili su dobro raspoloženje, a nakon toga smo mi, članovi HDL-a sudjelovali u počasnoj koloni koja je ulicama Đurđevca prolazila sve do mjesta gdje se je odigrala legenda o picokima. Događaj je na sve naše članove ostavio jako pozitivan dojam i svi su nakon završetka priredbe i povratka autobusom u Ljubljani poželjeli sljedeće godine ponovno biti dio toga događaja. Svojim domaćinima zahvaljujemo na ugodno provedenom danu u njihovoj sredini i obećavamo isto tako gostoprimstvo prilikom njihovog boravka u Ljubljani.

Aktivnosti sekcije **Ruža hrvatska** u 2019. godini

TEKST:
ANKICA PAVELIĆ

SEKCIJA RUŽA HRVATSKA aktivna je tijekom cijele godine u prostorijama našega društva u Ljubljani na Brilejevoj 14 te kao gost na priredbama, izložbama i radionicama koje su organizirale druge udruge i turističke zajednice po Sloveniji i Hrvatskoj.

Na poziv sekcije žena iz Rakeka 31. svibnja članice sekcije gostovale su na izložbi s tematikom izrade raznih predmeta, ptica i leptira od čipke. Poziv za sudjelovanje u radionici za izradu brodica od čipke s tematikom "Barka po moru pliva" dobili smo 15. lipnja od udruge žena iz Polhovog Gradca. Posjetile smo i festival čipke u Idriji, gdje smo se upoznale s više udruga koje su došle iz raznih krajeva Slovenije i Hrvatske. Razmijenili smo iskustva ne samo u čipkarstvu već i ostalim tehnikama ručnih

radova. U sklopu projekta proslave Dana državnosti Slovenije i Hrvatske koji se je održavao u Mostecu 22. lipnja članice sekcije organizirale su izložbu kompletnih uradaka i radionicu vezenja. Izložba i radionica bile su izuzetno posjećene, a poseb-

no su opaženi naši dragi prijatelji iz KUD-a Petar Preradović iz Đurđevca. Cijeli događaj bio je obogaćen kulturnim programom i nastupom cimbalista iz Đurđevca mae-stra Andrije Maronića i Mirka Švende Žige. Sekcija ručnih radova gostovala je 29. lipnja na poziv Turističke zajednice grada Đurđevca sa svojim radovima na izložbi koja se organizira prilikom projekcije Legende o picokima. Nakon povratka članica sekcije iz Đurđevca dočeka nas je poziv ljubljanskih čipkarica za promociju izrade čipke, a ujedno i promociju našega društva. Izrađivale smo čipku na ulici gdje su prolaznici i turisti koji u velikom broju posjećuju Ljubljanu bili oduševljeni radovima i očuvanjem nematerijalne kulturne baštine. Sekcija je bila aktivna i u mjesecima godišnjih odmora pa smo tako 14. lipnja sudjelovale na posvećenju našega zajedničkog rada za stolnjak za oltar u crkvi sv. Mihaela v Šmihelu kod Novoga Mesta. Početkom rujna aktivno smo se već petu godinu zaredom uključile u projekt Dani slavonske šume u Našicama (od 5. do 8. rujna). Na tom događaju organizirale smo izložbu, prikazale svoje uratke te posjetiteljima predstavile različite tehnike čipkanja te izradu cvijeća od krep papira i nakita. Aktivnosti sekcije

nastavili smo posjetom Međunarodnoga festivala čipke u Lepoglavi u rujnu. Svaki takav posjet donosi nešto novo za sekciju ručnih radova; ovom prilikom dobile smo nove informacije o čipki i na koji način čipku ukomponirati u odjevne predmete. Na poziv predsjednika ljubljanske Lokalne zajednice Bežigrad g. Stanka Furlana 19. 9. 2019. održana je radionica na kojoj su sudjelovale članice sekcije Sašenka Kazolini, Andreja Malnar i voditeljica sekcije Ankica Pavelić. Radionica se događala na otvorenom, tako da je za izradu različitih uradaka pokazano veliko zanimanje posjetitelja događaja. Prikazana je izrada predmeta od čipke i lana. Takav način spoja lana s čipkom pobudio je veliko zanimanje kod svih posjetitelja, a najviše zanimanja pokazali su mladi naraštaji. U Lendavi je 21. rujna 2019. u organizaciji Saveza hrvatskih društava u Sloveniji i Hrvatskoga kulturnog društva Pomurje Lendava održan 8. sabor hrvatske kulture. Na dan priredbe članice sekcije ručnih radova "Ruža hrvatska" Hrvatskoga društva Ljubljana održale su radionicu i postavile izložbu svojih rukotvorina. Na izložbi je prikazan cjelovit opus ručnih radova i različitih tehnika s lanom i čipkom. Mnogobrojni posjetoci bili su zainteresirani za izradu pojedinih uzoraka. Posebno zanimanje za izložene uratke pokazali su članovi delegacija iz Hrvatske i Slovenije. Zaključak je svih posjetitelja da ne smijemo pustiti da narodno blago ode u zaborav. Zbog svega navedenoga moramo svi skupa podupirati rad i trud sekcije ručnih radova jer oni čuvaju neprocjenjivo blago i naš hrvatski identitet.

Sekcija ručnih radova "Ruža hrvatska" djeluje i organizira radionice tijekom čitave godine u prostorijama društva na Brilejevoj 14 u Ljubljani svaku srijedu od 18:00 do 20:00. Pozivamo sve zainteresirane da se uključe u rad sekcije, a sve informacije o radu sekcije možete dobiti na telefon 040 674 904 – voditeljica sekcije Ankica Pavelić.

Dan Lokalne zajednice Bežigrad 2019

Radionica ručnih radova sekcije Hrvatskoga društva Ljubljana »Ruža Hrvatska« održana je 19. 9. 2019. na poziv predsjednika ljubljan-

ske Lokalne zajednice Bežigrad g. Stanka Furlana. Na radionici su sudjelovale članice sekcije Sašenka Kazolini, Andreja Malnar i voditeljica sekcije Ankica Pavelić. Radionica se događala na otvorenom, tako da je za izradu različitih uradaka pokazano veliko zanimanje posjetitelja događaja. Prikazana je izrada predmeta od čipke i lana te time i očuvanje kulturne baštine. Takav način spoja lana s čipkom pobudio je veliko zanimanje kod svih posjetitelja, a najviše zanimanja pokazali su mladi naraštaji. U sklopu radionice prikazana je izložba različitih tehnika, od vazenja, izrade čipke i kukičanja do izrade nakita, čime se bave članovi sekcije. U događaj su bile uključene i udruge koje djeluju u sklopu Lokalne zajednice Bežigrad pa su izložbu posjetili i Turističko društvo Bežigrad, Spominčica – Alzheimer Slovenija, Gradska knjižnica Ljubljana – Knjižnica Bežigrad, Društvo čipkarica iz općine Žiri, Knjižnica stvari, Zavod za njegu kod kuće Ljubljana, Folklorna skupina Emona, Sankukai karate klub Forum Ljubljana te Prstomet.

I ovom prilikom članice Hrvatskoga društva Ljubljana posjetiteljima izložbe i sudionicima radionice na praktičan način prikazale su nastajanje uradaka i očuvanje kulturne baštine.

Festival Dani slavonske šume Našice 2019.

Festival Dani slavonske šume tradicionalna je turistička, gospodarska, kulturna, ekološka, znanstvena, gastronomska, zabavno-kreativna i sportska manifestacija koja se održava prvog vikenda rujna već devetnaest godina zaredom. Na poziv Turističke zajednice grada Našica Hrvatsko društvo Ljubljana i njegova sekcija "Ruža hrvatska" na toj manifestaciji sudjeluju već petu godinu. Što reći o toj priredbi, nego sve najljepše i svake godine sve više izlagača i bogatoga sadržaja. Ove godine izložbe svih izlagača bile su na programu u subotu. Subotnje jutro tmurno i kišovito, ali vrijeme se brzo popravlja kao i raspoloženje svih sudionika; članice sekcije su uporne i postavljaju svoje uratke na ogleđ posjetiocima, kojih je bilo više od našega očekivanja. Nakon razgledavanja naše izložbe započele smo praktični rad u radionicama, gdje smo prikazale tehnike koje se u ovoj sredini ne susreću često pa smo imale priliku upoznati tehniku tkanja platna na tkalačkom stanu. Na festivalu su sudjelovali obrtnici iz cijele Hrvatske i susjednih zemalja, a za kulturni program pobrinule su se folklorne i pjevačke skupine zemalja sudionica. Svojim nastupom i solo koncertom cijeli događaj obogatio je Mirko Švenda Žiga. I ovom prilikom uspostavili smo nove mostove suradnje i dostojno predstavili naše društvo. Sportski dio festivala bio je u nedjelju, gdje je predstavljen potpuni sportski savez grada Našica, a vrhunac predstave bio je humanitarni biciklistički maraton za djecu i Medicinski centar Našice. I na tom događaju Hrvatsko društvo Ljubljana imalo je svog predstavnika, gospodina Milana Pavelića, koji je s velikim oduševljenjem prihvatio sudjelovanje u humanitarnoj akciji.

Ljetna škola hrvatskog identiteta, Vukovar 2019.

TEKST:
DANAJA KOTNIK

JOŠ OD POČETKA LJETNIH PRAZNIKA svake sam večeri razmišljala o ljetnoj školi u Vukovaru. Jako sam se veselila jer sam znala da ću tamo sklopiti nova prijateljstva i upoznati Vukovar, njegovu povijest i kulturu. Jedva sam dočekala sunčanu nedjelju kad smo mama i ja sjele u auto i krenule put Vukovara. Kad smo popodne stigle, najprije smo prošetale gradom. Činio mi se jako lijep, posebno zbog prekrasnog ušća Vuke u Dunav. Pogled na Dunav i Vukovarsku adu bio je predivan, baš kao i zalazak sunca na jednom malom otočiću usred Jadrana. Kasnije, prije spavanja, razmišljala sam kako će lijepo biti provesti tjedan dana u Vukovaru. No ujedno sam bila i malo zabrinuta i pitala sam se hoće li u ljetnoj školi biti djecas kojom ću se sprijateljiti? Hoće li biti sve u redu? Unatoč zabrinutosti brzo sam usnula. I kao što poslovice govori da je jutro pametnije od večeri ovom se prilikom to iskazalo točnim. Naime ujutro sam o tome razmišljala kao o novoj prilici.

U ponedjeljak, malo nakon podneva, pred Hostelom Dubrovnik sve nas je dočekala ravnateljica Osnovne škole Dragutina Tadijanovića, škole domaćina, gospođa Lidija Miletić. Ako niste znali, Hostel Dubrovnik nalazi se u Memorijalnom centru Domovinskog rata Vukovar. Tu smo se najprije okupila djeca iz Slovenije i Austrije, nešto kasnije došla su djeca iz Širokog Brijega – Bosna i Hercegovina. Već prilikom raspoređivanja u sobe sprijateljila sam se s Evom iz Ljubljane. Iako smo se jednom već vidjele na videokonferenciji, do susreta u Vukovaru još senismo bile službeno upoznale. Nakon kratkog druženja u sobama otišli smo na ručak i prošetali do gradskog muzeja Vukovar, koji je smješten u prelijepom dvorcu Eltz. Bilo mi je zanimljivo kako je obitelj Eltz čak iz Nje-

mačke doselila u Vukovar i tu živjela. Šetnja gradom s vodičem bila je sljedeća na našem programu. Prolazeći mostom Jeana-Michela Nicoliera, razmišljala sam o njegovu altruizmu, kako je dobrovoljno odlučio pomoći ljudim koji su se borili u Vukovaru u Domovinskom ratu iako je to za njega bilo sve prije nego potrebno jer je došao iz Francuske. Bio je jako hrabar jer je svojom odlukom o dolasku u ratom zahvaćeni Vukovar riskirao svoj život za našu domovinu. Za kraj prvoga dana ljetne škole razgledali smo Crkvu sv. Filipa i Jakova i Franjevački muzej. Prvi danbio mi je jako zanimljiv. Usnula sam puna novih dojmova i iskustava te sretnašto sam upoznala nove prijateljice: Evu, Lanu, Ivu i Slavicu.

Sljedećeg jutra naše se društvo proširilo jer su nam stigli novi prijatelji iz Subotice, Srbije. Nakon zajedničkog doručka otišli smo u muzej Vučedolske kulture. Od prije sam znala da su na području Vukovara već odavno živjeli ljudi, no ni u snu nisam pomislila da su ti isti ljudi, Vučedolci, za život

upotrebljavali mnoge stvari koje su bile jako slične onima koje mi koristimo danas – tako je npr. širina tkanine koju su tkali na tkalačkom stanu upravo onakva kakvu poznajemo danas. Izuzetno mi je bila zanimljiva priča o pokapanju odnosno grobovima. Naime postojali su grobovi umrlih koji su bili žrtvovani te grobovi ljudi koji su umrli prirodnom smrću. Jako su me se dojmile kosti u grobovima te priča vodiča koja nam je predstavila što zapravo ti posebni položaji umrlih u grobovima znače. Nakon dva zanimljiva sata izleta u daleku prošlost vratili smo se u sadašnjost sa zajedničkim fotografiranjem ispred znamenitog vukovarskog Vodotornja, na kojemu su još danas vidljivi tragovi ratnih razaranja. Ručak i poslijepodnevno druženje iskoristila sam za upoznavanje novih prijateljica iz Subotice sprijateljila sam se s Leom, Anđelom, Ivonom i Leom. Nakon dobrog ručka na programu je bila prezentacija Memorijalnog centra i Domovinskog rata. Bilo je tužno slušati i razmišljati o tome što sve se događalo u vrijeme rata. Puni novih spoznaja o Domovinskom ratu uputili smo se na radionice kreativnoga pisanja, folklora, tamburice i fotovideo sekcije. Ja sam se odlučila za tamburašku radionicu, na kojoj smo svi zajedno najprije naučili osnovne tonove. Uz pomoć onih koju su već otprije svirali tamburicu (bisernicu ili brač) i mi, koji smo taj instrument prvi puta držali u rukama, savladali smo dvije pjesme iz spleta slavonskih kola – “Oj, rastiću šušnjati” i “Igraj kolo u dvadeset i

dva”. Moram reći da su mi radionice tamburice tijekom trajanja ljetne škole bile izuzetan doživljaj, bisernica me iz dana u dan sve više oduševljavala i sretna sam što sam svladala i taj instrument, koji je dio kulturne baštine Hrvatske. Da nam nakon radionica sviranja, plesanja, pisanja i uređivanja fotografija ne bi bilo dosadno, okupili smo se na igralištu, željni sporta i rekreacije. Naučili smo nešto novo o igračima hrvatske rukometne i nogometne reprezentacije te pokušali odigrati koju utakmicu. Tijekom utakmice naša zabava bila je na vrhuncu. Ogladnjeli od sporta i ostalih aktivnosti jedva smo dočekali večeru koja je kao i svi obroci do sad bila izuzetno ukusna i fina. Nakon večere odmor i spavanje (čita: pričanje i igranje društvenih igara u polutama).

U srijedu već smo nakon doručka počeli s radionicama. Na tamburaškoj smo naučili još dvije pjesmice i nekoliko novih tonova. Pridružili su nam se i učenici glazbene škole u Vukovaru, a na drugim radionicama drugi osnovnoškolci iz naše škole domaćina. Naravno i s njima smo se jako brzo sprijateljili. Čim su radionice završile, dočekalo nas je lijepo iznenađenje posjet trgovine s cipelama Borovo. Baš svatko među nama mogao je odabrati Startas cipele po želji, koje smo dobili na dar. To mi se čini jako lijepo i ljubazno od organizatora ljetne škole. Popodne nakon ručka slijedio je izlet autobusom do grada Iloka. Četrdeset minuta vožnje do Iloka u dobrom društvu prošlo je za tren. Tamo nas je doče-

kala ljubazna vodičkinja, koja nam je o Iloku ispričala mnogo zanimljivih stvari. Saznali smo kako su obitelji koje su živjele u iločkom dvorcu napravile vrt u dva dijela – francuski dio vrta obilovao je cvijećem, engleski je dio bio zasađen drvećem. Šetnju dvorcem i njegovim okolišem završili smo u Starom podrumu, gdje nas je vodičkinja poučila o različitim vrstama vina koja se već tradicionalno dugu niz godina proizvode u Iloku. Prije večere otišli smo u dvorac Principovac, koji je imao prekrasan pogled na svu prirodnu baštinu. Večerali smo u restoranu Dunav, uživajući u prekrasnom pogledu na istoimenu veličanstvenu rijeku. Puni različitih doživljaja i dojmova vratili smo se u naš hostel, gdje smo pomalo umorni ovaj put brzo pozaspali.

I već je bio četvrtak – dan koji se meni najviše svidio. Najprije smo se upoznali s proizvodnjom cipela u tvornici Borovo, nakon čega smo, oni koji smo htjeli, otišli na bazen. Ja jako volim plivanje, pa sam cijelo prijepodne s prijateljicama jako uživala na bazenu. Uvježbali smo različite tehnike plivanja, nakon čega smo isprobali svoje vaterpolske sposobnosti. Vjerovali ili ne, iako smo se svi prvi put okušali u ovom sportu, nismo uopće bili loši. Nakon vaterpolskih akrobacija mogli smo slobodno uživati na bazenu plivati, spuštati se po vodenom toboganu ili igrati razne igre u vodi. Poslije odlične zabave na bazenu otišli smo na ručak i onda onda na radionice. Mi tamburaši počeli smo učiti novu pjesmu s naslovom “Vukovar, Vukovar”. Pjesma mi se jako sviđela budući da je bila nešto teža i značila mi je novi izazov. Nakon radionica u hostelu smo imali večeru i igrali smo društvene igre te se spremili za kino. U osam sati navečer sjeli smo u autobus koji nas je odveo do centra grada, gdje se nalazi kino. Prije početka filma počastili su nas kolicama i pićem, baš kako i priliči za kino. Film koji smo gledali bio je Čudnovati život psa *Enza*. Film je bio jako lijep, ali pomalo tužan, tako da nas je puno plakalo. Vrativši se u hostel, prije spavanja smo se malo družili i nakon toga opet usnuli dubokim snom.

U petak smo radionice imali ujutro. Pro-

fesor kojije vodio tamburašku sekciju pomalo me iznenadio idejom da pokušamo u orkestar uklopiti i violinu. Kako u glazbenoj školi već pet godina sviram violinu, probala sam odsvirati pjesme u novoj izvedbi. Violina se svojim zvukom jako dobro uklopila u tamburaški orkestar, pa smo zajednički odlučili da ću na završnoj priredbi ja svirati violinu, a ostali tambure. To mi se jako svidjelo jer baš volim svirati violinu. Nakon radionica došla nas je posjetiti pjevačica i ambasadorica ljetne škole Indira Levak s kojom smo popričali i otpjevali neke njezije pjesme. Svi smo se imali priliku s njom slikati, nakon priče i slikanja s njom smo otišli na ručak. Bilo nam je prilično zabavno družiti se s Indicom. Na ručku sam upoznala novu prijateljicu Szòfiu iz Austrije s kojom sam se brzo sprijateljila. Poslije ručka slijedio je posjet Spomendomu Ovčara i Groblju branitelja Domovinskog rata. Posjetivši ta mjesta, ponovno nas je obuzela tuga, ali i ponos. Puno smo razmišljali i razgovarali o tome kako je bilo za vrijeme Domovinskog rata. Nakon popodnevnih sati posvećenih informacijama o Domovinskom ratu na rasporedu je bio tenis. No kako su se neki loše osjećali, u to smo se vrijeme posvetili druženju i odmaranju u sobama, što je ispalo sasvim fino.

Stigla nam je i subota – dan koji smo svi očekivali s radošću i nestrpljenjem, naravno zbog večernje svečane priredbe. Ozbiljni u radu, dva i pol sata vježbali smo na radionicama. Slijedio je stvarno predobar ručak, nakon kojeg smo se malo odmorili i spremili se za priredbu. U pet i pol imali smo generalnu probu u Hrvatskom domu Vukovar, u kojem je u sedam navečer počela svečana priredba, na kojoj smo s radošću i ponosom predstavili svoj rad i dostignuća u proteklih pet dana. Bila je to kreativno, umjetnički, glazbeno, plesno obojena večer. Pisci su recitali haiku, tamburaši su svirali splet kola i pjesama iz Slavonije te pjesmu “Vukovar, Vukovar”, folkloriši su plesali tradicionalna slavonska kola u narodnim nošnjama, a fotovideo sekcija imala je izložbu. Drago mi je što su u publici bili i moji roditelji, koji su već u četvrtak stigli u Vuko-

var. Nakon fantastične priredbe imali smo podjelu zahvalnica i svečanu večeru u hotelu Lav. Iako planiran, prijevremeni odlazak prijatelja iz Subotice svenas je rastužio. Međusobno smo razmijenili brojeve telefonai obećali si da ćemo ostati u kontaktu. Nakon njihovog odlaska sobe u hostelu bile su poluprazne. Ipak smo se potrudili svladati tugu, pa smo organizirali zabavu za nas koji smo još jednu noć ostali u Vukovarui igrali smo društvene igre, pričali i uživali u druženju do kasnih sati.

Došao je i posljednji dan našega druženja

u ljetnoj školi. Posjetili smo nedjeljnu misu u crkvi sv. Filipa i Jakova te doživjeli vožnju brodom Bajadera po Dunavu. Kako se približavao kraj našeg druženja, postajali smo sve potišteniji zbog našega skorašnjeg rastanka. Bajadera je bacila sidro, a mi smo puni novih dojmova, doživljaja i lijepih uspomena krenuli svojim kućama. Ljetna škola u Vukovaru za mene, a vjerujem i za moje nove prijatelje, bila je zaista nešto posebno, što ću s radošću nositi u svom srcu. Zahvalna sam organizatorima i našim učiteljima što su nam omogućili tako prekrasan tjedan!

Moje refleksije, Ivan Mažuranić

TEKST:
MARINA KRUŽIĆ ZEKIĆ

ŽIVJETI U NEBODERU NA NAJVIŠIM KATOVIMA je zanimljivo. Grad ispod tebe, krovovi, zvonici crkava, balkoni, terase, dimnjaci, automobili, vlakovi, ljudi, prigušeni glasovi i zvukovi.

Zaštićena sam u svom stanu, nevidljiva izvana, a opet sam dijelom svega toga događanja. Iznutra osjećam život toga velikog ograđenog prostora. Prigušen govor, radio,

TV, zvuk mobitela, dozivanje, plač, smijeh, svađa, lupanje vratima, lift, zvuk vode u cijevima, tuširanje, centrifuge perilica i mirisi svih mogućih ručkova. I unatoč svemu tome mogu pobjeći u samoću i tišinu prošlosti. U dnevnoj sobi sjedim i promatram požutjelu sliku, reprodukciju Hrvatskog narodnog preporoda. Prepoznajem na njoj Gundulića koji sjedi i odmah mi naviru stihovi: Kolo od sreće uokoli / vrteći se ne pristaje:/ tko bi gori, eto je doli,/ a tko doli gori ustaje. Je li je baš tako? Možda. Prepoznajem i

Gaja, Preradovića, Mihanovića, Lisinskog, Vraza. Prepoznajem i Ivana Mažuranića. Ravno u srce pogađa me jedan njegov stih iz epa "Smrt Smail-age Čengića", pjevanje Harač. Moj otac izgovorio ga je, kad više nisam bila u stanju studirati medicinu, a glasi: džilitnut se, ne pogodit cilja. Još i danas osjećam krivnju što sam iznevjerila roditelje, bake, djeda, tete, strica, ujaka i sve one koji su vjerovali u mene više nego ja u samu sebe. Oprostili su mi u tišini. Možda bi već bilo vrijeme da i ja oprostim samoj sebi. Pa, pokušat ću to tako da sebe povežem s automom tog stiha, a njega s mojim gradom.

Ivan Mažuranić rođen je 11. kolovoza 1814. u težačkoj obitelji. Pogođena je riječ težak. Težak je život težaka, od sjemena bačenog u zemlju do teškog težačkog kruha. Rođen je u Novom Vinodolskom, pitomom mjestu s pogledom na Krk. Mjestu gdje se za ljetnih vrućina čipka valova pretvara u morsku prašinu i miješa s planinskim povjetarcem Velike Kapele čineći ljekovitu zračnu kupku. Novi Vinodolski, poznat po svojem zakoniku iz 1288. godine, napadali su glad, kolera, Turci i Mlečani. Sve do 1867. samo jedrenjaci razvijali su svoja jedra po-

vezujući taj kraj od Senja do Rijeke međusobno. U rodnome gradiću Mažuranić završava trivijalku na njemačkom jeziku, tako da je njegov prvi sačuvan tekst, pismo bratu Antunu, na njemačkom jeziku. Njegovi roditelji bili su pismeni i svjesni blagodati širokog obrazovanja. Imali su petoricu sinova. Petra, koji je umro u školskoj dobi, Josipa, koji je ostao na imanju, Matiju koji je izučio kovački zanat i postao samouki pisac, Antuna, koji je poslije završene gimnazije studirao filozofiju i pravo i Ivana. Ivan je nastavio školovanje na latinskoj gimnaziji u Rijeci, a potom je studirao filozofiju u Zagrebu i Szombathelyju i pravo u Zagrebu. Veliki oslonac u Ivanovom životu bio je brat Antun, usmjeravao ga je, materijalno pomagao i uveo u krug hrvatskih preporoditelja. Ivan je bio i poliglot, govorio je deset jezika. Veliko znanje pomoglo mu je pri pronalaženju poslova, pa je tako i poučavao bogatašku djecu. Njegova učenica Aleksandra Demeter postat će njegova žena.

1840. Ivan dolazi u Karlovac, polaže odvojetnički ispit i otvara odvojetnički ured. Ženi se u lipnju 1841., a mladi par pronalazi stan u kući Vranyczany na uglu Lađarske ulice. Medeni mjesec u lipnju, u Karlovcu. Čarolija mirisa lipa i mirisa Kupe, mirisa ljeta i prepuna srca ljubavi. Milina. Možda su jedino mladi par kroz otvorene prozor remetili zvuci s glavnoga pristaništa na Bajeru u Lađarskoj ulici. Škripa teško natovarenih kola, njištanje umornih konja, glasni uzvici kirijaša i pretovar u pristalim lađama. Žito, drvo, duhan, koža, vuna iz lađa, a onda kopnenim putem Karolinom, Jozefinom i Lujzijanom do Rijeke, Bakra i Senja. S mora su cestama prevozili vino, sol, soljenu i sušenu ribu, začine i južno voće. Za nižeg vodostaja Kupom su plovile korablje, lađe s jarbolom i kabinom do 12 metara velike, i tumbasi, 25-metarske teglenice ravnoga dna. Za višeg vodostaja plovile su burčule, lađe velike i do 40 metara. Čini se nemogućim da su te teške lađe po brzacima vukli ljudi, burlaci, kasnije zamijenjeni konjima. U tom zlatnom dobu Karlovca Ivan Mažuranić postaje sirotinjski kurator pri gradskom poglavarstvu.

Nevrijeme je tada u Karlovcu dolazilo često i naglo, smjenjivali su se požari i poplave, pa tako u bogatom gradu nije nedostajalo ni sirotinje. Ali, bilo je i dobrotvora. Nikola Šebetić svu je svoju imovinu namijenio izgradnji ubožnice i javne bolnice. Oni s više sreće šetali su drvoredima uz zvukove serenada, plesali na kostimiranim plesovima, slušali koncerte poznatih umjetnika i uživali u izvedbama ilirskoga kazališta.

Rad Ivana Mažuranića u Karlovcu bio je izuzetno plodan, uključujući i njegovu djecu. Četvero od njegove sedmero djece rođeno je u Karlovcu. Svoja najbolja djela stvarao je u tom čarobnom gradu, tako da ga s pravom možemo smatrati karlovačkim pjesnikom. Nakon briljantne dopune Gundulićevog Osmana 1844. već sljedeće godine potpisuje ep "Smrt Smail-age Čengića". Na pisanje epa nadahnuo ga je istiniti događaj za koji je čuo od nekog Crnogorca u čitaonici "Ilirskog čitanja društvo". Događaj se je zbio 1840., Crnogorci su tada ubili turskog feudalca koji je nad rajom vršio okrutna nedjela.

Djelo čini pet pjevanja: Agovanje, Noćnik, Četa, Harač i Kob. Ep govori i o pjesnikovom svjetonazoru, o borbi između pravde i nepravde, oholosti i poniznosti, dobra i zla, prolaznosti i stalnosti i osuda je okrutnosti, a suosjećanje za one koji pate. Neki od njegovih 1134 stiha bude asocijacije na današnje stanje društva. Kako li se samo sve ponavlja!

»Harač, harač!» Otkud raji harač?
 Otkud zlato, koji krova neima,
 Mirna krova da ukloni glavu?
 Otkud zlato, koji njive neima,
 Nego tursku svojijem znojem topi?
 Otkud zlato, koji stoke neima,
 No za tuđom po brdijeh se bije?
 Otkud zlato, koji ruha neima?
 Otkud zlato, koji kruha neima?

Zvuči poznato u svim razdobljima postojanja društva u kojem vlada nepravda.

Karlovac i Karlovčani duboko su povezani s Ivanom Mažuranićem. Sjetimo ga se i kad se u vrućim karlovačkim danima idući prema Kupi uz palaču Barako, gdje je pri-

je požara 1866. stajala kuća u kojoj je živio Mažuranić hladimo sladoledom. Sjetimo ga se i onda, kad razmišljamo o našoj domovini i o tome je li sve tako moralo biti. Snove su nam uništili veleizdajom, neki koji stoluju u našem velegradu i s pomoću lažnog tržišnog gospodarstva opustošili nam zemlju poput krda nosoroga u stampedu. Sladoled, veleizdaja, velegrad, tržišno gospodarstvo i nosorog samo su neke od novih riječi koje nam je podario Mažuranić. Taj korpulentni, šutljivi čovjek htio je svom narodu podariti više od riječi, htio je promjene koje donose napredak, promjene koje je moguće učiniti jedino intenzivnim političkim djelovanjem. U prosincu 1846. Ivan Mažuranić i Dragojlo Kušlan osnovali su "Domo i rodoljubno društvo karlovačko". Na sjednicama je bilo obavezno korištenje hrvatskog jezika, a svrha tog aktivnog druženja bila je "korisna zabava, plemenita nauka i izobraženje". Društvo je aktivno djelovalo do travnja 1847.

Dolazi i zlokobna godina 1848. Mažuranić nakon dva neuspješna pokušaja ulazi u Sabor. Zbog otvorenih prijetnji Mađara hrvatski rodoljubi shvaćaju ugrozu i na Velikoj narodnoj skupštini, 25. ožujka 1848. u 30 točaka donose Zahtijevanja naroda. Zahtijevanja obuhvaćaju između ostalog: Jelačića za bana, pripojenje Dalmacije i Vojne krajine, samostalnost od Ugarske, ukidanje kmetstva... 400 hrvatskih rodoljuba krenulo je put Beča da Zahtijevanja predaju caru, a među njima bilo je 40 Karlovčana. Mažuranića ban Jelačić poziva u osnovano Bansko vijeće. Politička situacija na relaciji Beč – Pešta – Zagreb počela je ključati. Ratni ishod nije se mogao izbjeći. Jelačić diže vojsku, pobjeđuje Mađare, ali mi za nagradu dobivamo ono što su Mađari dobili za kaznu. Sjećam se tog sata povijesti. Predavala nam je legendarna Marija Vrbetić, nakon kraja sata u našoj skromnoj učionici, ostala je visjeti u zraku nedovršena rečenica: a mogli smo... Prevareni smo bili po tko zna koji put. Oduševljenje je splasnulo, razočaranje je nastupilo, crv sumnje uvukao se u srca. Baš kao i poslije Domovinskog rata. Kako li nam se sve ponavlja!

Obitelj Mažuranić u proljeće 1849., kad su procvali divlji kestenovi uzvodno i zazenile platane u Marmontovoj aleji, a Kupa nakupila novu snagu otopljenim snijegom, seli se u Zagreb. Nastupilo je vrijeme Bachova apsolutizma. Naivni Hrvati nagrađeni su pojačanim centralizmom i većom germanizacijom. Mažuranić i dalje obnaša visoke političke funkcije: zamjenik je generalnog prokuratora, državni nadodvjetnik, kancelar, predsjednik Sabora od 1871., a 1873. postaje ban Kraljevine Hrvatske i Slavonije, prvi ban pučanin. Taj naš ponosni Primorac, kako je sam sebe opredijelio u pjesmi "Primorac Danici" bio je duboko svjestan stanja u zemlji. Više od 85 % stanovništva bilo je nepismeno, a 95 % stanovništva živjelo je na selu. Reformama školstva, sudstva i uprave unaprijedio je Hrvatsku. Sve njegove reforme teško je i nabrojati; besplatno četverogodišnje javno školstvo s istim programom za dječake i djevojčice, tjelesni odgoj, izjednačene plaće učiteljicama i učiteljima, ukidanje tjelesne kazne, ukidanje lanaca u umobolnicama, djelomična sekularizacija, sloboda tiska, zametci nekih javnih službi - statistička služba, javno zdravstvo i puno toga više. Njegov doprinos bio je ogroman. Za njegovog banovanja, do 1880., postotak nepismenog stanovništva snižen je na 74 %.

1886. godine obratio se posljednjim govorom u Saboru riječima:

Ja bih rekao... ja sam Hrvat...
vjerujem u Kraljevinu Hrvatsku,
u njezinu prošlost,
u njezinu sadašnjost,
ako Bog da,
i u njezinu budućnost.

Hvala ti na svemu, moj veliki Karlovčane. Sjeta me hvata dok se šjećem Mažuranićevom obalom i mislim na prošlost, sadašnjost i budućnost Hrvatske i bojim se da je ona kontrolirana. Na misao mi dolaze Orwellove riječi: "Tko kontrolira prošlost, kontrolira budućnost. Tko kontrolira sadašnjost, kontrolira prošlost".

Kako se u Cvelferiji čuva i njeguje tradicija

TEKST:
KATICA PAVKIĆ ŠPIRANEC

MI SMO POPUT PČELA. One, leteći od cvijeta do cvijeta, pelud sakupljaju i u košnice nose, a mnogi od nas idući od mjesta do mjesta traže kutak u kojem će gnijezdo svoje saviti. Neki ga nađemo u zavičaju, a neke opet život daleko od zavičaja odnese. Ipak, mi u svom srcu svoj dragi rodni kraj nosimo. Čuvamo ga u uspomeni, uspomena snažimo posjetima i njegovanjem svega onoga što smo iz zavičaja ponijeli.

Najljepše od svega su običaji, dio tradicije i kulture koji pored materinskoga jezika najbolje svjedoče tko smo i iz kojega jata smo doletjeli.

Mi Hrvati spadamo u narode čija je skoro polovica svoj dom našla pod tuđim suncem. Sanjamo svoju Hrvatsku, a mnogi su i svoje živote položili na njezin oltar u Domovinskom ratu. I kada smo konačno dobili svoju slobodnu i samostalnu državu, naša kultura, tradicija i običaji procvatili su.

Naš prekrasni barjak i naša tkanica i trobojnica nisu se više krili.

Ponovo su se zaorile naše pjesme, srca življe zakucala uz zvuke tamburice. Sve ono što se krilo i kao svetinja čuvalo, zablistalo je novim sjajem.

Probudila se i moja Cvelferija. Vjerujem da nisam jedina koja do nastanka naše slobodne Hrvatske nisam znala što to ime znači. U školama koje smo tada pohađali nije se puno govorilo o hrvatskoj povijesti, u žiži je bila najnovija, ona u kojoj je nastala država koje danas nema.

Za one koji budu ovo čitali evo što o Cvelferiji piše u Wikipediji:

“Cvelferija je područje koje obuhvaća ovih 9 sela županjskog kraja: Vrbanja, Soljani, Strošinci, Drenovci, Đurići, Račinovci, Gunja, Rajevo Selo i Posavski Podgajci. Tih 9 sela županjskog kraja nalaze se u Srijemu dok se sama Županja i ostala mjesta zapadno od Cvelferije nalaze u Slavoniji.

Naziv Cvelferija potječe iz vojnoga jezika. U doba kada je Hrvatska bila podijeljena na pukovnije, a one na niže jedinice satnije, područje ovih sela činilo je dvanaestu satniju. Od njemačkoga *zwölf*, što znači dvanaest, ovaj kraj prozvan je Cvelferijom. To su bila sela koja su se nalazila na granici s Turcima, pa su ovdašnji ljudi prozvani *Graničari*.

Cvelferija i danas ima graničarsku ulogu, doduše ne kao tada, jer se nalazi na granici s Bosnom i Hercegovinom i Srbijom.

Termin se rabi i dan-danas. Svake godine se u jednom od tih sela održava kulturna manifestacija “Raspjevana Cvelferija” na kojoj sudjeluju KUD-ovi iz Cvelferije i njihovi gosti.”

A Cvelferi, stanovnici devet sela Županjske Posavine kao da su se probudili i dugo sna. Oživjele su pjesme i priče, zablistale prekrasne nošnje, srpili se razigrani vranici, dorati i žeravi, a lipe i ponosne snaše sa bajama ponovo krenile u ukrašenim kolima na vašare i priredbe.

Manifestacija Raspjevana Cvelferija skoro četvrt stoljeća svjedoči da istočna Slavonija živi. Svake godine organizira je drugo selo. Nisam imala prigodu nazočiti tom događaju u svojim dragim Podgajcima. Zahvaljujući gostoprimstvu mojih prijatelja Željka Filipovića Rore i njegove supruge Viktorije, uživala sam u toj divnoj manifestaciji nedavno, kada je Vrbanja bila domaćin 24. Raspjevane Cvelferije.

Teško je opisati svu ljepotu i bogatstvo toga događaja. Folklor, glazba, gastronomija i kao poseban dragulj u kruni ukrašena pročelja kuća te izloženi prekrasni starinski

predmeti i rukotvorine, složeni u instalacije koje se ne bi postidjele pokazati na bilo kojoj izložbi u umjetničkim galerijama.

Prekrasni tkani otarci s čunčanim motivima, stolnjaci ukrašeni šlingom, necanim i heklanim čipkama, šokački veliki jastuci od perja sa šlinganim i toledo jastučnicama, ponjave sa šlingom od čije ljepote se jedva može oko odvojiti. Samo od sebe postavi se pitanje odakle su vrijedne Šokice crpile inspiraciju stvarajući ovu ljepotu.

A ljepote i bogatstva bilo je na svakom koraku. Svečana povorka predvođena ponosnim konjanicima na konjima koji su plijenili ljepotom i ponosnim držanjem, za njima kola, starinska drvena, obojena živim bojama, ukrašena ponjavcima i otarcima i lijepim curama i snašama što ponosno u sicu sjede, a baja obijesno pucketa kandžijom iznad leđa razigranih konja.

Iza kola povorka kulturno-umjetničkih društava u prekrasnim nošnjama, svi razdragani, pjevaju uz pratnju tamburaša.

Gledajući sve to, u meni se učvrstila vjera da moja Cvelferija, moja Slavonija ima budućnost. Sva ova snaga i ljepota koju sam vidjela to jamče. Mladež u povorci znat će sačuvati ono što su im ostavili njihovi stari. I oni što odlaze ljepotu i snagu sa sobom nose. Odlaze i vraćaju se na ovakve svečanosti da napune srce i dušu snagom iskonske ljubavi i da se jednoga dana kući vrate.

Nadu da će se vratiti daje mi sve ovo što sam vidjela i doživjela, a što je tako lijepo sročeno u meni dragoj pjesmi "Slavonijo, dok ti ime traje, čuvat ćemo stare običaje". A Raspjevana Cvelferija sigurno je jedan od najsvjetlijih kamenčića u mozaiku nastojanja da se očuvaju običaji, široka duša i razigrano srce Slavonije.

TEKST:
KATICA PAVKIĆ ŠPIRANEC

Ljeto i slova

Ljeto je nešto toplo i lijepo, mirisno i zlatno, plavo i zeleno. Ima ono i u nama svoje boje. One što se duboko u duši čuvaju, od kojih srce zaigra, koje je stvorila najljepša duga, Uspomena joj ime. I kada nam životna staza sve kraćom biva, boje te duge sve jasnije i zanosnije postaju. Probude nam želju da ponovno prođemo onim davnim stazicama po kojima su naše, još odmorne i pune snage, noge trčkarale. Nije teško pogoditi da su to staze djetinjstva, staze koje su nas povele

u veliku avanturu života, a utabane su, gdje drugdje, nego u zavičaju.

Odvelo me ovo ljeto u zavičaj. Prvi put u mojem ne baš kratkom koračanju ostala sam u svojoj dragoj Cvelferiji mjesec dana. U tim nezaboravnim danima posebno mjesto u onoj prelijepoj dugi zauzela su tri slova, točnije pojmovi koji njima počinju.

Iako skoro zadnje u abecedi, meni se nametnulo kao prvo slovo U. Oni koji budu čitali ovu igru slova neka se ne boje. Ima dosta dežurnih koji bi to slovo iz abecede izbacili. A ovdje njime počinju moje najljepše uspomene.

U njima moram na posebno mjesto postaviti svojih dvoje mladih prijatelja koji su mi otvorili svoja srca i svoj dom. Vratili me u davne dane kada su moj tata i mama nama dječici na poseban, pun topline, ali smijeha i šale, način pokazivali da je dom mjesto u kojem se voli, poštuje, radi i trudi,

ali i veseli i šali. Ne ću spominjati imena, ali eto dođoh do drugoga slova u dugi mojih uspomena. To je slovo V.

Lijepo selo Vrbanja domaćin 24. Raspjevanje Cvelferije, poklonilo mi je obilje ljepote i dobrote. Dragi ljudi, moj slavonski govor, prilika da radim ono što se ne može zaboraviti i predivan osjećaj kada bosim nogama miluješ rodnu grud. Riječi su malo, da bi se taj osjećaj opisao. A mojih dvoje domaćina, ona, plemenita ruska duša koja cvate i miriše pod slavonskim nebom, i on, vrhunski glazbenik, brižni sin i otac, duhovit sugovornik, svaki novi dan učinili su mi bogatijim i ljepšim. Malo je reći hvala, a oni znaju da izvire iz srca.

Slovo V ima još mnogo toga što je ovoga mojega srpnja u njega stalo.

Spomenut ću samo Vukovar. Grad koji, da se ma kako trudiš, zaboraviti ne možeš. Ja neću nikada zaboraviti one naoko male detalje koji se ne vide kada se ide u delegacijama, nego kada ti pokazuje i objašnjava netko tko je stvarao tu krvavu legendu, tko pamti i ono što se danas ne vidi, što je izgrižao zub vremena, a u njegovoj duši postoji. Spomenut ću samo dva mjesta u gradu koje svi što su u Vukovaru bili, sigurno pamte.

Nije to ni Ovčara ni vodotoranj, nego jedno mjesto na kojem je nekada ključao život, koje je povezivalo istok i zapad, na kojem su se dočekivali i ispraćali i oni što su ubili svoj grad, svoje susjede i to mjesto, zgrada kolodvora koja stoji kao uspomena i opomena, razrušena, jedna, poput aveti što je među žive zalutala.

A ono drugo mjesto blista ljepotom i skladom. Vukovarska bolnica, junakinja epopeje, obnovljena, dograđena, živa i ponosna. Spomenik hrabrosti i inatu, borbenosti i trajanju, onom nečemu što nama Hrvatima kroz vene teče i čini nas velikim.

Ljubav prema životu, ljepoti i dobroti, čovjeku kao ljudskom biću, pa i onda kada neke od tih atributa izgubi. A u ovoj ljepotici, koju su, usprkos obilježjima da se radi o bolnici, granatirali i ubijali, dok su liječnici spašavali i mnoge koji su do jučer i na nju pucali. Na sve one koji su prošli Golgotu Vukovara ponosna sam i uvijek me ponovno zaboli oma-

lovažavanje, nemar i nerijetko i uvredljiv odnos onih koji su došli u državu kao u gotovu, opremljenu kuću, pa umjesto da je dalje uređuju, ukrašavaju, potkrajaju je i ruše.

Još mnogo toga me je duboko dirnulo i zato hvala mojem dragom prijatelju na povijesti iz prve ruke, pisanoj srcem i onim što je materijalnoga ostalo.

Na kraju mojega ljeta u zavičaju dođoh i doslova P.

TEKST:
KATICA PAVKIĆ ŠPIRANEC

ODLAZAK

(Onima koji su otišli, a nisu još trebali otići)

Kada sunce potamni
Zvijezde zaborave plesati
Mjesec više ne svijetli
Kada cvijeće ne miriše
I nema toploga dlana
Da suzu obriše
Kada se srce stegne od boli
A duša uzalud utjehu traži
Negdje
U dubini postojanja
Javi se želja o nestajanju
O odlasku tamo
Odakle se ne vraća
Hrabro je ispuniti je
Hrabrost boli
I skupo stoji

Posavski Podgajci, dragulj okružen prelijepom šumom kojem Sava uspavanku šumi. Na kraju sela jemjesto koje posjećujem. Posljednji dom mojih troje dragih, Visoki čempres mojoj dragoj mami i tati hladovinu pravi, a malo dalje pod golubicom slomljenoga krila slika moje neprežaljene sestre Mare, koja je dočekala samo 28 proljeća. I tu je moj dom. Dom mojih uspomena,

molitve i uzdaha. Ne plačem. Suze su davno usahnule. Ostala je tuga, ostale su uspomena i zrno gorčine koje ostane u duši kada ne možete zakoračiti dvorištem djetinjstva. A i to je život i takvim ga treba prihvatiti.

Mojim dragim Podgajčanima želim da se što prije oporave od posljedica nevremena. Znam i vjerujem da hoće jer su navikli boriti se i raditi. A to uvijek uspjehom rodi.,

TEKST:
KATICA PAVKIĆ ŠPIRANEC

JESEN

U meni je jesen kasna
Blage zrake
Zlatno lišće miluju
Na mjesecini
Vlasi srebrenne blistaju
Duša mi obukla
Haljinu duginih boja
Pita se tiho
Koliko kada i kako
Uspjela je biti svoja
U srcu još tinjaju
Želje čežnje i nade
Da jesen što duže traje
A kada dođe zima
Kada zastane dah
Da ostane uspomena
Na ono
Što je postalo prah

MJESEČINA

Voljeo je srebrenu igru
Na valovima rijeke
I miris mokrih vrba
Sviralu od njih je krao
Dragu svoju
Njome dozivao
A ona
U mjesecinu obučena
Nasmijana i sretna
U zagrljaj mu hrlila
Slušali su šapat topola
Opijali se mirisom trava
I nečim
Što je samo njihovo bilo
Sam
Dođe ponekad
Na mjesto drago
Miluje stare vrbe
Kao da nešto traži
A ne nalazi
Lahor mu
Srebrenu kosu miluje
Samo rijeka uspomene
šumi
Mjesočina srebri čežnju
I u mladost ga vraća

BOJE

Kada sam sjetna
I manje sretna
Duša moja
Haljinu posebnu obuče
Od duginih boja je satkana
Protkana uspomenama
One me razvesele
Nestanu sjeta i tuga
Dušu obasja
Meni najdraža duga
Zelena šuma
Zlatno žito
I modrina lana
Sa nebom se ljube
Moji dragi ljudi
Od jutra do sutona rade
Ne daju da njive zarastu
Da se brazde gube
Miriše rakija
Tamburica se čuje
Okolo kazana društvo staro
Srce mi igra
Sve u meni treperi
Čežnjom za zavičajem
Godinama traje
Istim žarom

Priznanja za uspješnu suradnju

TEKST:
KATICA PAVKIĆ ŠPIRANEC

HRVATSKE UDRUGE KOJE DJELUJU u Sloveniji koriste se različitim načinima i mogućnostima da se predstave, da svoj rad pokažu ostalim Hrvatima koji nisu članovi udruga, Slovencima i drugim narodima kojima je kao i nama nakon raspada zajedničke države Slovenija postala druga domovina. Nemamo status priznate nacionalne manjine, pristup javnim medijima skoro nam je nikakav i najveću mogućnost prezentacije nude nam društvene mreže.

Važan je segment u našem radu suradnja sa slovenskim udrugama jer tako jačamo prijateljske veze između naših dviju domovina i pokazujemo da nas Hrvata još u Sloveniji ima, unatoč asimilaciji koja uzima maha.

Udruga čiji predsjednik i članovi prate naš rad, surađuju s nama i pomažu nam njegovati svoj hrvatski identitet jest Društvo slovensko-hrvatskoga prijateljstva (DSHP). Djeluje već 28 godina i iza sebe ima brojne projekte koji su od velike koristi za obadvije države.

Ponosni smo na naša dva člana koja su na Izornoj skupštini toga društva, održanoj 29. svibnja ove godine u Ljubljani, došla priznanje za 25 godina plodne suradnje.

To su Josip Begić, predsjednik Hrvatskoga društva Istra iz Pirana, i pokojni Petar Antunović, dugogodišnji predsjednik Hrvatskoga društva Ljubljana i Saveza hrvatskih društava u Sloveniji.

Josip Begić u svojoj udruzi njeguje hrvatsku kulturu i tradiciju u različitim oblicima i projektima. Organizirali su inačicu emisije Lijepom Našom/Mostovi kulture u Kopru, predstavili nas Hrvate u Sloveniji na Danu otvorenih vrata na Pantovčaku i odradili niz drugih zahtjevnih projekata. Gospodin Josip Begić sve je te godine tijesno surađivao s predsjednikom DSHP-a dr. Božom Dimnikom.

Pokojni Petar Antunović bio je jedan od najistaknutijih i najustrajnijih pregalaca i boraca za očuvanje hrvatskoga identiteta Hrvata u Sloveniji. Pokrovitelj brojnih manifestacija, odličan organizator, nije žalio ni truda ni sredstava da bismo usporili, ako već ne možemo spriječiti asimilaciju.

Znao je da je jezik temelj našega identiteta, a da ono što se napiše ostane. Njegovom zaslugom tiskane su mnoge publikacije počevši od onih prigodnoga karaktera, kao što je bila publikacija u čast primanja Hrvatske u EU te monografija o Putu prijateljstva Vukovar – Ljubljana, do literature, zbirki poezije i proze hrvatskih autora koji žive u Sloveniji i pišu svojim materinskim jezikom.

Ponosni smo na obadva naša člana i nadamo se da će se plodna suradnja s ovom i drugim slovenskim udrugama nastaviti i uspješno razvijati.

Kronologija aktivnosti Hrvatskoga društva Ljubljana u 2019. godini.

- **Siječanj:**
 - Radionice sekcije “Ruža hrvatska”
 - Analiza projekata za JSKD
- **Veljača:**
 - Prijava projekata za JSKD
 - Radionice sekcije “Ruža hrvatska”
 - Sudjelovanje sekcije “Hrvatska riječ” na manifestaciji “Šokačko sijelo” u Županji
- **Ožujak:**
 - Sudjelovanje na kulturnoj priredbi MFDL-a “Podarim ti besedo”
 - Radionice sekcije “Ruža hrvatska” u suradnji s muzejom grada Đurđevca
- **Travanj:**
 - Radionice sekcije “Ruža hrvatska”
 - Uskrsna izložba
 - Sudjelovanje sekcije “Hrvatska riječ” na predstavljanju časopisa “Matica” Hrvatske matice iseljenika u Novom Mestu
 - Redovita godišnja skupština HDL-a
- **Svibanj:**
 - Sudjelovanje sekcije “Hrvatska riječ” na susretu “Sosed tvojega brega 2019” u Ljubljani
 - Radionice sekcije “Ruža hrvatska”
 - Organizacija komemorativne svečanosti Crngrob
 - Sekcija “Ruža hrvatska”: radionica i izložba ručnih radova na festivalu folkloru Črnuče
 - Izložba ručnih radova u Rakeku
- **Lipanj:**
 - Radionice sekcije “Ruža hrvatska”
 - “Put prijateljstva Vukovar – Ljubljana” od 19. 6. do 22. 6.
- Lijepo je imati dvije domovine i priredba u Mostecu 22. 6.
- Sekcija “Ruža hrvatska”: izložba u Đurđevcu
- Posjet članova HDL-a Picokijadi u Đurđevcu
- **Srpanj:**
 - Aktivnosti izvan projekata društva
 - Izložba ručnih radova u Šmihelu
- **Kolovoz:**
 - Aktivnosti izvan projekata društva
- **Rujan:**
 - Radionice sekcije “Ruža hrvatska”
 - Sudjelovanje sekcije “Ruža hrvatska” na festivalu “Dani slavonske šume” u Našicama
 - Sudjelovanje sekcije “Ruža hrvatska” na festivalu čipke u Lepoglavi
 - Sudjelovanje sekcije “Hrvatska riječ” na “Rešetaračkom susretu pjesnika”
 - Osmi sabor hrvatske kulture u Lendavi
- **Listopad:**
 - Rešetari u Ljubljani: Susret s Književno likovnim društvom Rešetari
 - Radionice sekcije “Ruža hrvatska”
- **Studeni:**
 - Radionice sekcije “Ruža hrvatska”
 - Predstavljanje knjige “Ilirsko čitanja društvo” Rosane Mikulić u izdanju Gradske knjižnice “Ivan Goran Kovačić” Karlovac
- **Prosinac:**
 - Tiskanje časopisa Klasje
 - Dan otvorenih vrata i izložba sekcije “Ruža hrvatska”
 - Ostale aktivnosti u svezi s božićnim i novogodišnjim blagdanima

Donatori i sponzori Hrvatskoga društva Ljubljana

TEKST:
MILAN PAVELIĆ

- Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske
- Javni sklad republike Slovenije za kulturne dejavnosti
- IZOL ITP d.o.o. Drago Prkić
- ZVIJEZDA d.o.o.
- Nikica Perković s.p.
- Dr. Božo Dimnik
- PAN TRADE d.o.o. Ante Pandža
- INŠTITUT BE Filip Božić
- MAREX d.o.o.
- OBEN-AUF d.o.o.
- Savez hrvatskih društava u Sloveniji
- Općina Grosuplje
- Općina Trebnje
- Josip Marinić
- Ankica Pavelić
- Mesnica Koseze Mato Abramović s.p.
- Biciklisti sudionici karavane "Put prijateljstva Vukovar – Ljubljana"
- Grad Vukovar
- Grad Osijek
- Grad Našice
- Grad Slatina
- Grad Virovitica
- Grad Đurđevac
- Grad Bjelovar
- Grad Vrbovec
- Grad Zagreb
- Grad Sveta Nedelja
- Grad Samobor
- Općina Sevnica
- Mestna občina Ljubljana

Svim donatorima, sponzorima i aktivnim članovima društva iskreno zahvaljujemo na financijskoj i svakoj drugoj pomoći.

Milan Pavelić
predsjednik IO HDL-a

